DOKA
DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI
EASTERN BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

2020 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

Yönetici Özeti

Ajansımız tarafından 3 adet sonuç odaklı program yürütülecektir:

- Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı
  - TR90 Bölgesinde Bölgede turizmi 12 aya yayarak bölge turizm gelirlerini ve turist sayısını artırmak amacıyla oluşturulmuştur. Hedef pazarların çeşitlendirilmesine; destinasyon yönetimi mantığıyla yeni turizm destinasyonlarının oluşturulması ve mevcutların geliştirilmesine; eko turizm, spor turizmi, toplantı ve etkinlik turizmi ile gastroturizm özelinde alternatif turizm türlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.
- Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı
  - Doğu Karadeniz'de girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla oluşturulmuştur. İlk, orta ve yükseköğrenimde eğitici ve öğrencilerin girişimcilik konusundaki farkındalık, bilgi ve becerileri ile TR90'daki girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar gibi yapıların altyapı, kurumsal kapasite ve hizmet kalitelerini geliştirmeye; girişimcilerin finansal desteklere, pazara ve iş dünyasından mentorlere erişimini sağlamaya ve bölgesel girişim faaliyetlerini koordine etmeye yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.
- Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı
  - Kırsal ekonominin güçlendirilmesi amacıyla oluşturmuştur. Tarımsal ve kırsal ürünlerin yarattıkları katma değerin artırılması ile kırsalda kooperatifçiliğin geliştirilmesine yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ 5

2. DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ TURİZM 2.0 SONUÇ ODAKLI PROGRAMI 7

2.1. AMAÇ 7
2.2. ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ 7
2.3. SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ 8
2.4. PROJE VE FAALİYETLER 9
2.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama 9
2.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon 10
2.4.3. Kapasite Geliştirme 11
2.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek 11
2.4.5. Ajans Destekleri 12
2.4.6. Önemli Kamu Yatırımları 12
2.4.7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler 13
2.4.8. Diğer Proje ve Faaliyetler 13
2.5. PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI 13
2.6. İZLEME VE DEĞERLENDİRME 14

3. YENİ NESİL GİRİŞİMCİLİK SONUÇ ODAKLI PROGRAMI 15

3.1. AMAÇ 15
3.2. ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ 15
3.3. SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ 17
3.4. PROJE VE FAALİYETLER 17
3.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama 17
3.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon 17
3.4.3. Kapasite Geliştirme 18
3.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek 19
3.4.5. Ajans Destekleri 20
3.4.6. Önemli Kamu Yatırımları 21
3.4.7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler 21
3.4.8. Diğer Proje ve Faaliyetler 21
3.5. PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI 21
3.6. İZLEME VE DEĞERLENDİRME 22

4. KIRSAL KALKINMA SONUÇ ODAKLI PROGRAMI 23

4.1. AMAÇ 23
4.2. ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ 23
4.3. SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ 25
4.4. PROJE VE FAALİYETLER 25
4.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama 25
4.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon 25
4.4.3. Kapasite Geliştirme 26
4.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek 26
4.4.5. Ajans Destekleri 26
4.4.6. Önemli Kamu Yatırımları 26
4.4.7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler 26
4.4.8. Diğer Proje ve Faaliyetler 27
4.5. PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI 27

4.6. İZLEME VE DEĞERLENDİRME 28

5. KURUMSAL GELİŞİM 29

5.1. ARAŞTIRMA, ANALİZ VE PROGRAMLAMA 29
5.2. İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON 29
5.3. KAPASİTE GELİŞTİRME 29
5.4. TANITIM FAALİYETLERİ 29
5.5. AB VE DİĞER DIŞ KAYNAKLI PROGRAMLAR KAPSAMINDAKİ PROJELER 29
5.6. DİĞER PROJE VE FAALİYETLER 29

6. YEREL KALKINMA FIRSATLARI 31

6.1. AMAÇ 31
6.2. ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ 31
6.3. FAALİYETLER, SONUÇ VE ÇIKTI HEDEFLERİ 33
6.4. İZLEME VE DEĞERLENDİRME 33

7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 34

8. EKLER 35

1. Giriş

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun" un 3'üncü maddesine dayanılarak 25 Temmuz 2009 tarihli ve 27299 sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan 2011/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Ajans, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerini kapsayan ve "TR90" olarak sınıflandırılan Bölge'de hizmet vermektedir. Ajans merkezi Trabzon'dadır ve TR90 bölgesinin her ilinde Yatırım Destek Ofisleri bulunmaktadır.

Kalkınma ajanslarında uzman personel, hukuk müşaviri, iç denetçi, destek personeli olmak üzere dört grupta personel istihdam edilmektedir. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nda 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle 25 uzman ve 9 destek personeli; 1 Nisan 2018 tarihi itibariyle 696 sayılı KHK kapsamında kadroya geçişi sağlanan 31 sürekli işçi ve engelli ve eski hükümlü işçi çalıştırılmasına dayalı yönetmelik kapsamında İŞKUR aracılığıyla istihdam edilen 1 eski hükümlü ve 1 engelli olmak üzere toplamda 67 kişi görev yapmakta, Genel Sekreterlik makamına ise PTKB Birim Başkanı Onur ADIYAMAN vekâlet etmektedir.

Şekil 1. Ajans Organizasyon Şeması

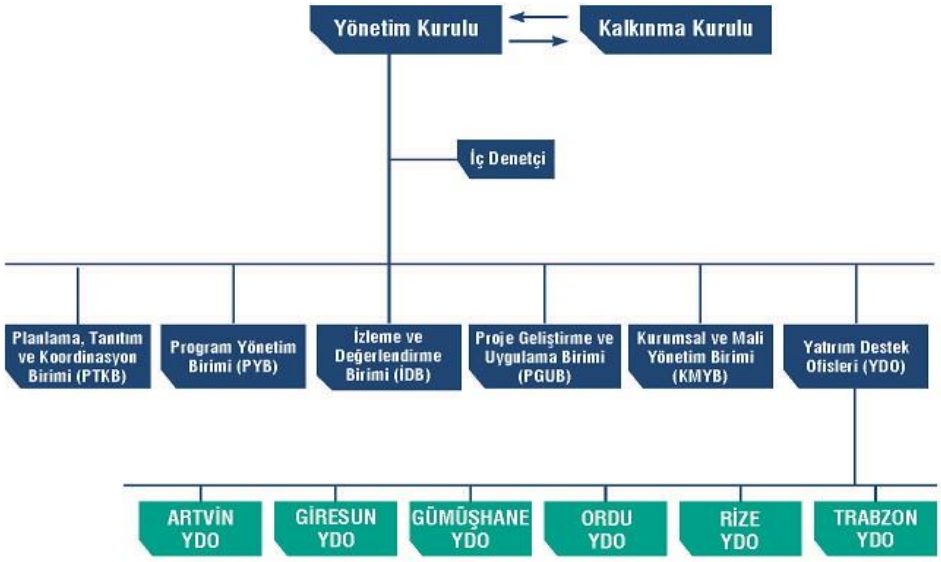

Yönetim kurulu, ajansın karar organıdır ve bölge illerinin Valileri, Belediye Başkanları, TSO Başkanları ve İl Genel Meclisi Başkanları'ndan oluşmaktadır. Ajans Yönetim Kurulu toplantıları mevzuatta öngörüldüğü biçimde her ay düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Özel sektör, sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve üniversitelerden oluşan Kalkınma Kurulu, ajansın danışma organıdır. "Kalkınma Ajansları Kalkınma Kurullarına Temsilci Gönderecek Kurum ve Kuruluşların Belirlenmesi ve Bazı Bakanlar Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar'ın ekinde yer alan Kalkınma Kurulu Üye Listelerine ilişkin tablonun yürürlükten kaldırılması hakkındaki ekli kararın uygulanması hususu; Kalkınma Bakanlığı'nın 15/8/2016 tarihli ve 3236 sayılı yazısı üzerine, 25/1/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında

Kanunun 3 üncü ve 8 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 15/8/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır. 2016/9112 sayılı bu karar uyarınca Kalkınma Kurulu Üye Listelerine ilişkin tablo yürürlükten kaldırılmıştır.

2014-2023 Doğu Karadeniz Bölge Planı Vizyonu; "*Ekonomisi yenilikçi ve rekabetçi, kır-kent bütünlüğünü sağlayarak sosyal refah ve yaşam kalitesini geliştirmiş, yaşanabilir mekânlar, sürdürülebilir bir çevre ve yüksek insan kalitesine sahip Doğu Karadeniz*" olarak belirlenmiştir.

Bu çerçevede, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı 2020 Yılı Çalışma Programı'nı hazırlamıştır. 2020 Yılı Çalışma Programı, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın planlama dönemi içerisindeki faaliyetlerini ve bu faaliyetlere yönelik tahmini mali kaynakları içermektedir. 2020 yılı çalışma programı hazırlık sürecinde ajansın tüm insan kaynağı ve bilgi birikimi sentezlenerek sonuç odaklı programlara yansıtılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda tüm personelin katıldığı istişare toplantısı düzenlenmiş, ajans içinde çalışma grupları oluşturulmuş ve ajans öncelikleri doğrultusunda ajansın mevcut finansal ve beşeri kaynağı da göz önünde bulundurularak 3 adet sonuç odaklı program belirlenmiştir.

DOKA tarafından 3 adet sonuç odaklı program yürütülecektir:

- Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı
  - TR90 Bölgesinde Bölgede turizmi yıla yayarak bölge turizm gelirlerini ve turist sayısını artırmak amacıyla oluşturulan programda hedef pazarların çeşitlendirilmesine; destinasyon yönetimi mantığıyla yeni turizm destinasyonlarının oluşturulması ve mevcutların geliştirilmesine; eko turizm, spor turizmi, toplantı ve etkinlik turizmi ile gastroturizm özelinde alternatif turizm türlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.
- Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı
  - Doğu Karadeniz'de girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla oluşturulan programda ilk, orta ve yükseköğrenimde eğitici ve öğrencilerin girişimcilik konusundaki farkındalık, bilgi ve becerileri ile TR90'daki girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar gibi yapıların altyapı, kurumsal kapasite ve hizmet kalitelerini geliştirmeye; girişimcilerin finansal desteklere, pazara ve iş dünyasından mentorlere erişimini sağlamaya ve bölgesel girişim faaliyetlerini koordine etmeye yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.
- Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı
  - Kırsal ekonominin güçlendirilmesi amacıyla oluşturulan programda tarımsal ve kırsal ürünlerin yarattıkları katma değerin artırılması ile kırsalda kooperatifçiliğin geliştirilmesine yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.

2. Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı

2.1. Amaç

Bölge turizmini 12 aya yayarak bölge turizm gelirlerini ve turist sayısını artırmak

- Özel Amaç 1: Bölgede destinasyon yönetimi mantığıyla yeni turizm destinasyonları oluşturmak ve mevcutları geliştirmek
- Özel Amaç 2: Hedef pazarları çeşitlendirmek
- Özel Amaç 3: Alternatif turizm türlerini yaygınlaştırmak

2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yatırımcıların yoğun ilgisi neticesinde bölgede konaklama ve yeme-içme hizmetleri sunan tesis sayısında özellikle Trabzon ve Ordu'da belirli bir kapasite oluşmuş olup yatırımcıların turizme olan ilgileri devam etmektedir. Oluşan kapasiteye rağmen hizmet sunumu, kurumsallaşma, müşteri odaklılık ve çalışan sadakatinin sağlanması noktasında geliştirilmesi gereken hususlar bulunmaktadır. Yatırımcıların artan ilgisi nedeniyle altyapıya yönelik çalışmalar da hız kazanmış olup "Tarihi, Kültürel Ve Doğal Değerlerin Korunması Ve Geliştirilmesi" ve DOKAP işbirliği ile yürütülen "Yeşil Yol Güzergâhındaki Kültür-Turizm Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi" mali destek programları uygulanmaktadır. Bu noktada, turizm merkezlerini destinasyon yönetimi mantığıyla bir bütün olarak geliştirmek ve yatırımcıların ilgisini değer zincirinde yer alan diğer alanlara yönlendirmek, mevcut işletmelerde ise kurumsal kapasite ve beşeri sermayenin güçlendirilmesini sağlamak Ajansın orta vadede odaklanabileceği hedefler olarak ortaya çıkmaktadır.

TR90 Bölgesi'nde alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi, bölge turizm gelirlerinin artırılması bakımından önem taşımaktadır. Aynı zamanda, Bölge'de mevsimsellikten kaynaklanan sorunların azaltılması ve ortalama kalış süresinin artırılması için potansiyel taşıyan turizm türlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Deniz-kum-güneş odaklı kitle turizminin bölgeye uygun olmadığı bilinciyle eko-turizm, deneyim turizmi, kültür turizmi, gastronomi, kongre ve fuar turizmi ve doğa turizmi temelli diğer alternatif turizm türlerinin gelişmesine yönelik bölgede çeşitli araştırmalar yürütmekte, iyi uygulama örneklerini incelemektedir. Alternatif turizm faaliyetlerinin her birinin yöresel kültür ile birleştiği nirengi noktalarının keşfedilmesi ve bu noktalardan hareketle Bölge'de uygulanacak alternatif turizm türleri konusunda farklılık yaratılmasının yanı sıra bu faaliyetlerin birbirlerini tamamlayacak şekilde yapılandırılması ve planlanması, turizm gelirlerinin artmasına yol açacaktır.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı olarak 2010-2018 yılları arasında Körfez Bölgesine yönelik gerçekleştirdiğimiz tanıtım faaliyetleri olumlu sonuçlar vermiş, doğrudan ve charter seferlerin başlatılması ile yabancı turist sayısında yıllık yaklaşık %40 oranında artış sağlanmıştır. Katılım sağlanan yurtdışı fuarlar ve kurulan işbirlikleri neticesinde turizm alanında bölgemize büyük ölçekli yatırımlar çekilmiştir. Mali Destek Programlarının da katkısıyla bölgedeki turizm altyapısı geliştirilmiş, turizm yatak sayısı artmıştır. Söz konusu dönemde ulusal ve uluslararası zincir otellerin de hizmet vermeye başlamasıyla birlikte 4-5 yıldızlı marka otel sayısı 29'a ulaşmıştır. Buna rağmen turistlerin ortalama kalış sürelerini artıracak faaliyet türlerinde gerçekleştirilen yatırım sayısı istenilen düzeyde artmamış olup desteklerin konaklama ve yeme-içme faaliyetleriyle sınırlı kaldığı görülmektedir. Ayrıca, pazara sunulacak ürün tasarımlarının turist beklenti ve önceliklerine göre yapılandırılarak destinasyonun bir bütün olarak değerlendirilmesi, bölgede marka olabilecek yeni destinasyonların da bu yaklaşımla ortaya çıkarılması önemli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyacın karşılanmasında turizmde nitelikli insan kaynaklarının güçlendirilmesine ve tam zamanlı çalışacak turizm çalışanı açığının azaltılmasına da özen gösterilecektir.

Bölgede turizm yatırımları hızla artmakta olup olası bir negatif dışsallık durumunda turizm sektörünün riskinin azaltılması adına hedef pazarın çeşitlendirilmesi bir önceliktir. Bölgede yabancı turistlerin büyük çoğunluğu Suudi Arabistan vatandaşı olup tek pazar riski bulunmaktadır. Bölge'de, ortalama kalış süresinin ve turizmden elde edilen gelirin sürdürülebilir bir şekilde artırılması için alternatif hedef gruplar üzerinde tanıtım ve pazarlama mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir. Mevcut Körfez pazarında pazar geliştirme ve tutundurma faaliyetlerine devam edilirken, yeni pazarların oluşturulması ile turizm pazarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Hedef pazarı Körfez ve Kuzey Afrika ülkelerine doğru genişletmek, sezon dışında da İran başta olmak üzere Ortadoğu ve Hindistan ile AB ülkelerine ve yerli turistlere yönelik olarak da MICE etkinliklerine odaklanarak yıl içerisinde tesis doluluk oranlarını artırmak uygulanabilecek en iyi pazar çeşitlendirme stratejisi olacaktır. Bunun yanı sıra iç turizmde özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne odaklanılarak turizm yanında sosyal ve kültürel paylaşımın canlandırılması hedeflenmektedir.

Söz konusu gerekçeler nedeniyle Ajans, 2020-2022 yılları arasında değer zincirindeki zayıf bileşenleri güçlendirmeye ve alternatif turizm türlerini etkin bir tanıtım metodolojisi ile birlikte geliştirmeye odaklanacaktır. 2014-2023 TR90 Bölge Planı'ndaki 7 adet strateji Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı'nın gerekçesini oluşturmaktadır:

- Strateji 2.9-1: TR90 Bölgesi'nde Alternatif Turizm Faaliyetlerinin Bütünleşik bir Şekilde Geliştirilmesi
- Strateji 2.9-2: Yaylaların Planlı bir Şekilde Birbirine Bağlanarak Yayla Koridorunun Oluşturulması
- Strateji 2.9-4: Müşteri Odaklı Tanıtım ve Pazarlama Mekanizmasının Geliştirilmesi
- Strateji 2.9-5: Turizm Sektöründe Çalışan Nitelikli İnsan Kaynağının Geliştirilmesi
- Strateji 2.9-6: Turizmin Kümelenme Şeklinde Gelişiminin Sağlanması
- Strateji 2.9-8: Kültürel ve Doğal Değerleri Geliştirerek Markalaşmanın Sağlanması
- Strateji 2.9-9: Sektörün İhtiyaç Analizlerinin Yapılması ve Altyapı Eksikliklerinin Giderilmesi

TR90 Bölgesi illeri turizm toplantı ve çalıştay sonuçları, il turizm stratejileri, Doğu Karadeniz Turizm Master Planı doğrultusunda turizmde bölgenin öncelikli ihtiyaçlarının;

- Turizm destinasyon ve faaliyetlerinin birbirlerini tamamlayacak ve ilgili işletmelerde öldürücü rekabet ortamının oluşmasını engelleyecek şekilde bütüncül bir planlama mantığı ile kurgulanması,
- Taşıma kapasitesi, müşteri beklenti ve memnuniyeti vs gibi alanlarda gerçekleştirilen nitelikli araştırmaların sayısının artırılması,
- Hizmet sunumu ve işletme verimliliği kapsamında beşeri sermayenin güçlendirilmesi,
- Turizm sektöründeki aktörler arasında işbirliği mekanizmalarının geliştirilmesi,
- Altyapı sorunlarının giderilmesi,
- Pazarın çeşitlendirilerek kırılganlıkların azaltılması
- Değer zincirinde yer alan bileşenlerin geliştirilmesi
- Mevsimsellik etkisinin azaltılarak istihdam ve doluluk oranlarında değişkenliğin azaltılması, verimlilik artışının sağlanması,
- Turizm gelirlerinin tabana yayılması,
- Alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu tespitler doğrultusunda Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı geliştirilmiştir.

2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Temel Performans Göstergeleri ve Çıktı Performans Göstergeleri tablolarında yer almaktadır:

Tablo 1. Temel Performans Göstergeleri

Gösterge	Birim	Hedef	İlgili Özel Amaç
Yeni destinasyon sayısı	Adet	6	1
En az 50.000 turist gönderen ülke sayısı	Adet	5	2
Ajansın SOP kapsamında üzerinde çalıştığı alternatif turizm destinasyonları arasında tur paketlerine giren destinasyon sayısı	Adet	6	3

Tablo 2. Çıktı Performans Göstergeleri

Faaliyet Adı	Gösterge	Birim	Hedef (2020)	Hedef (Toplam)
Destinasyon yönetimine yönelik kurumsal bir yapının oluşturulması	Kurumsal Yapı Sayısı	Adet	1	2
Bölgede deneyim turizmi kapsamında ürünlerin geliştirilmesi	Ürün Sayısı	Adet	2	4
Bölgede deneyim turizmi kapsamında ürünlerin tanıtılması	Tanıtım Materyali Sayısı	Adet	2	3
Turizm Master Plan ve Yatırım Fizibilitelerinin Hazırlanması	Doküman Sayısı	Adet	2	4
Master planların yatırıma dönüştürülmesine yönelik tanıtım faaliyetleri	Organizasyon Sayısı	Adet	1	2
Hedef pazarlara yönelik yurtdışı turizm fuarlarına katılım sağlanması	Fuar Sayısı	Adet	1	4
Yurtiçi fuarlarda bölgenin bir bütün olarak tanıtılması	Fuar Sayısı	Adet	1	3
Road Show Tanıtım Etkinliği	Etkinlik Sayısı	Adet	3	5
Fam-Trip Organizasyonları	Tanıtma Turu Sayısı	Adet	6	12
Yurt içinde hedef illerde Doğu Karadeniz Tanıtım Etkinlikleri'nin gerçekleştirilmesi	Etkinlik Sayısı	Adet	2	6
Spor turizmine yönelik yurtiçi inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri	Ziyaret Sayısı	Adet	1	1
Kültür turizmine yönelik rota tanımlanması	Rota Sayısı	Adet	3	6
Bölgenin ekoturizm destinasyonlarının belirlenmesi	Envanter Sayısı	Adet	6	10
Ekoturizm alanında yurtiçi ve yurtdışı iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	İnceleme Ziyareti Sayısı	Adet	2	2
Ekoturizm temelli pilot destinasyon - rota projelendirmesinin gerçekleştirilmesi	Plan Sayısı	Adet	1	6
MICE alanında yurtiçi iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	İnceleme Ziyareti Sayısı	Adet	1	1
TR90'da Gastronomi Turizmi araştırma raporu	Rapor Sayısı	Adet	1	1
TR90'da Gastronomi turizmini geliştirmeye yönelik toplantılar	Toplantı Sayısı	Adet	2	3
TR90 Gastronomi turizminin tanıtımı	Organizasyon Sayısı	Adet	2	3
Gastronomi Turizmine Yönelik yurtiçi inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri	Ziyaret Sayısı	Adet	1	2
Gastronomi Turizmine yönelik kalite belgesi oluşturulması	Kalite Markası Sayısı	Adet	1	1
Bölge turizm tanıtım materyallerinin oluşturulması	Tanıtım Materyali sayısı	Adet	2	3
Yöresel Hediyelik Eşya Tasarımı	Tasarım Sayısı	Adet	2	3

2.4. Proje ve Faaliyetler

2.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bu SOP kapsamında aşağıdaki araştırma ve analizlerin yapılması planlanmıştır:

Bölgede deneyim turizmi kapsamında ürünlerin geliştirilmesi

Deneyim turizmi, destinasyondaki öne çıkan turizm öğelerini deneyimlemek, fotoğraf çekmek yerine o destinasyonda anı biriktirmek, sıra dışı ve kendine özgü bir deneyim yaşamak olarak tanımlanabilecek ve geleceğin trendleri arasında yer alan bir turizm türüdür. Bu kapsamda turistlerin bölge kültürünü, gastronomisini, bölge insanının geleneklerini, yaşam tarzını veya günlük hayatından bir kesiti

deneyimleyebilmesi için ürün geliştirmeye yönelik veri temini, bölgedeki paydaşları sürece dahil etmek ve farkındalıklarını geliştirmek üzere geniş katılımlı tanıtım, bilgilendirme ve koordinasyona yönelik etkinliklerinin düzenlenmesi, yeni ürünlerin geliştirilerek bunların tanıtılması ve deneyimlerini unutmamalarını sağlayacak yöreye ve temaya özgü yöresel hediyelik eşyaların tasarlanması planlanmaktadır.

Turizm Master Plan ve Yatırım Fizibilitelerinin Hazırlanması

Master planlar ve fizibiliteleri, ilgili destinasyonda taşıma kapasitesini ve sürdürülebilirliği de ön plana alarak destinasyonda mükerrer yatırımları engellediği için destinasyonun maliyet etkin ve planlı gelişmesini sağlamakta ve potansiyel yatırımcılara birçok veriyi görselleştirerek sağlamaktadır. Bu nedenle yerli ve yabancı yatırımcıyı bölgemize çekebilmek adına Ajansımız tarafından uluslararası referanslara sahip firmalara bölgede öne çıkan veya yüksek potansiyel barındıran turizm destinasyonlarında turizm aktiviteleri ve tematik yapılar içeren bütüncül ve profesyonel turizm master planları hazırlatılmakta, söz konusu master planlar da katılım sağlanan yurtiçi ve yurt dışı turizm fuarları başta olmak üzere yatırımcılar ile temas kurulabilecek tüm mecralarda fizibiliteleri ile birlikte potansiyel yatırımcılara sunulmaktadır. Bu kapsamda Tonya ve Akçaabat için hazırlanan master planlardaki belirli noktalar için yatırımcı bulunmuş olup diğer noktalar için yatırımcı arayışı devam etmektedir. Ayrıca, destinasyondaki yerel yönetimlerin de plan hazırlık sürecine dahil edilmesi sonucu imar planları bu doğrultuda revize edilmekte ve sosyal donatılar planlar doğrultusunda geliştirilmektedir. 2020 yılında geçmişte master plan hazırlatılmayan illere öncelik verilecek olup mavi rota ve yeşil yayla koridoru gibi bölgesel planların da yapılması planlanmaktadır.

Kültür turizmi, gastronomi ve ekoturizme yönelik araştırma faaliyetleri

TR90'da alternatif turizm türlerini destinasyon yönetimi ilkeleri doğrultusunda geliştirmek amacıyla Ajans tarafından kültür turizmi, gastronomi ve ekoturizm alanlarında yeni ve örnek destinasyonlar oluşturulması planlanmaktadır. Destinasyonların projelendirilmesinde sürdürülebilir ve bütüncül bir yaklaşımın ortaya konulması, birbirini tekrarlamak yerine birbirini tamamlayan faaliyet/aktivite/mekanlara yer verilerek hedef kitlenin belirli bir süre destinasyonda konaklamasının sağlayacak ve hatta komşu bölge ve ülkelerle işbirliği yapmaya imkan tanıyacak bir tasarımla yola çıkılması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda Ajans tarafından bölge genelinde ekoturizm, kültür turizmi ve gastronomi alanlarında destinasyon geliştirmeye yönelik araştırma ve projelendirme faaliyetleri yürütülmesi öngörülmektedir.

2.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

SOP kapsamındaki faaliyetlerin tümü farklı paydaşlarla işbirlikleriyle ve bölgedeki ilgili paydaşların koordinasyonuyla yürütülecektir.

Destinasyon yönetimine yönelik kurumsal bir yapının oluşturulması

Destinasyonun siyasi olarak sınırları çizilmiş bir bölgeden ziyade turistik kaynakların kümelendiği bir coğrafi alanı ifade etmesi bu bölgelerin yönetiminde ve pazarlanmasında farklı yerel yönetim birimlerinin ve STK"ların birlikte hareket etmesini zorunlu kılmaktadır. Bölge içindeki destinasyonların gelişimini ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere destinasyonla ilgili konularda karar alabilen, veri üreten ve veriyi değerlendirerek destinasyonun gelişmesine yönelik politikalar geliştiren, destinasyondaki her bir paydaşın menfaatlerini gözeterek destinasyonun kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayabilecek şekilde pazarlayabilecek çok paydaşlı bir yapı kurulması gerekmektedir. Bu kapsamda pilot bir destinasyonda paydaşları bir araya getirecek toplantıların düzenlenmesi; paydaşların farkındalığını artırmak üzere birebir görüşme ve çeşitli etkinliklerin düzenlenmesi, uygun bir model ortaya koymak için çalıştay ve odak grup toplantılarının gerçekleştirilmesi ve oluşturulan yapının kurumsal kapasitesini geliştirecek eğitimler düzenlenmesi öncelikli faaliyetler arasında yer almaktadır.

TR90'da Gastronomi turizmini geliştirmeye yönelik toplantılar

Türkiye'de gastronomi tur rotasının % 30'u (2016 yılında en büyük 4 tur firmasının verilerinden derlenmiştir) Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerini kapsamaktadır. Bölgeler itibariyle farklı birçok faklı kültüre ev sahipliği yapan fakat Türkiye'de en az gastronomi turunun yapıldığı bölge % 4 oranıyla Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesidir. Doğu Karadeniz Bölgesi'nin gastronomik potansiyelini harekete geçirmek üzere bölge genelinde farkındalık oluşturmak, aktörleri bir araya getirmek ve ortak bir yaklaşım geliştirerek birlikte hareket edilmesini sağlamak amacıyla bir dizi toplantı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2.4.3. Kapasite Geliştirme

Alternatif turizm türlerinin Doğu Karadeniz Bölgesi'nde geliştirilmesi amacıyla 2020 yılında spor turizmi, ekoturizm, MICE, deneyim turizmi, kültür turizmi ve gastronomi turizmine odaklanılmıştır. Söz konusu temalarda bölgesel bir ilerlemenin sağlanmasının en önemli koşulunun ekosistemdeki tüm paydaşların farklı seviyelerde kapasitelerinin geliştirilmesi olduğu bilinciyle paydaşlar ile birlikte yurtiçi ve yurtdışında iyi uygulama örneklerini incelemek ve tecrübe paylaşımı yapmak üzere ziyaret programlarının düzenlenmesi planlanmaktadır.

2.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

Fuarlar ve Road-Show Etkinlikleri

TR90 Bölgesi için Körfez Ülkeleri ve İran başta olmak üzere Uzak Doğu (Çin, Kore, Japonya), Orta Doğu (Lübnan ve Ürdün) ve Kuzey Afrika (Cezayir ve Tunus) öncelikli hedef pazar olarak belirlenmiş olup bu hedef pazarların en az ikisinde Road-show etkinliği düzenlenmesi planlanmaktadır.

Tablo 3 2020 Yılında Düzenlenmesi Planlanan Roadshow Organizasyonları

Ülke	Tarih
Tunus, Cezayir	Şubat 2020
Ürdün, Lübnan	Nisan 2020
Çin, Kore, Japonya	Ekim 2020
İran	2020

2020 yılında Azerbaycan pazarında derinleşerek pazarın çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir. Aşağıdaki tabloda detayları yer alan AITF Fuarı'nda stant kiralanarak bölgedeki acente ve otelciler ile birlikte bölgesel tanıtım yapılması öngörülmektedir.

Tablo 4. 2019 Yılında Katılım Sağlanması Planlanan Yurt Dışı Fuar Organizasyonları

Fuar	Ülke	Tarih
AITF	Azerbaycan	09-11.04.20

Yurtiçi fuarlardan ise turizmi 12 aya yayma potansiyeli yüksek olan ACE of M.I.C.E. ve Hestourex fuarlarına bölge otel ve MICE acenteleri ile katılım sağlanması, böylece hem bölge turizm gelirlerinin artması hem de sezon dışında tesislerin açık kalarak işletme verimliliğinin artması amaçlanmaktadır.

Tablo 5. 2019 Yılında Katılım Sağlanması Planlanan Yurt İçi Fuar Organizasyonları

Fuar Adı	Şehir	Tarih
ACE of M.I.C.E.	İstanbul	22-24.01.20
Hestourex	Antalya	11-13.06.20

Ayrıca yerli turist sayısını artırmaya yönelik yurt içinde hedef illerde Doğu Karadeniz Tanıtım Etkinlikleri'nin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Tanıtım Turları

Hedef pazarın çeşitlendirilmesi kapsamında Körfez başta olmak üzere Ortadoğu, Uzak Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleri ile AB ülkelerinin seyahat acentaları, tur operatörleri, basın ve sosyal medya temsilcilerine yönelik tanıtım turları organizasyonu düzenlenecektir. Ayrıca MICE, ekoturizm, gastronomi, spor, kültür ve doğa turizmi kapsamında da yurtiçinden temsilcilere fam-trip organizasyonları düzenlenecektir. Tanıtım turları organizasyonlarında THY ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapılması planlanmaktadır. Bununla birlikte influencerlarla bir yandan bölge destinasyonlarının tanıtımı gerçekleştirilirken diğer taraftan da söz konusu kişilerden destinasyonun geliştirilmesi gereken ve güçlü olduğu yanları hakkında dönütler toplanarak bilgi notları ve raporlar oluşturulacaktır.

Master planların yatırıma dönüştürülmesine yönelik tanıtım faaliyetleri

Ajansımız tarafından uluslararası referanslara sahip firmalara hazırlatılan turizm master planları ve fizibiliteleri, potansiyel yatırımcıları ikna etmek için ihtiyaç duyulan birçok veriyi görselleştirerek sağlamaktadır. Master planlar, fizibilite raporları ve bölge yatırım ortamı yatırımcılar ile temas kurulabilecek tüm mecralarda potansiyel yatırımcılara sunulmaktadır. Bununla birlikte 2020 yılında yerli ve yabancı yatırımcıyı bölgemize çekebilmek adına master planlar için geniş katılımlı lansman toplantılarının gerçekleştirilmesi, potansiyel yatırımcılardan randevu talep edilerek planların anlatılması vb tanıtım faaliyetlerinin de yürütülmesi planlanmaktadır.

Alternatif turizm türlerinde mevcut ve geliştirilen ürünlerin tanıtım faaliyetleri

SOP kapsamında deneyim turizmi, gastronomi ve spor turizmi başta olmak üzere alternatif turizm türlerinde detinasyonun ve turizm ürünlerinin geliştirilmesi planlanmaktadır. İlgili faaliyetler altında destinasyonların ve mevcutlarla birlikte yeni geliştirilen ürünlerin tanıtımını gerçekleştirmek için tanıtım içeriklerinin oluşturulması, paydaşlarla birlikte ortak tanıtım stratejilerinin geliştirilmesi ve içeriklerin çeşitli mecralarda tanıtımının yapılması gibi faaliyetler düzenlenmesi öngörülmektedir.

Bölge turizm tanıtım materyallerinin oluşturulması

Ajansın katıldığı fuarlarda veya tanıtım etkinliklerinde, web sitesinde ve sosyal medyada kullanılmak üzere bölgesel turizm destinasyonlarını ve turizm ürünleri tanıtım materyallerini tanıtıcı içeriklerin oluşturulması ve bazılarının basılması planlanmaktadır.

2.4.5. Ajans Destekleri

2020 yılı içerisinde Turizm 2.0 SOP kapsamında yeni bir proje teklif çağrısına çıkılması planlanmamakta olup 2019 yılına ait MDP projelerinin uygulamasına geçilecektir. Güdümlü Proje Desteği kapsamında Çay Çarşısı Projesi 2020 yılında devam edecek olup bölgenin en önemli turizm öğesi olan yaylaları birleştiren yeşil yolun üstyapısının geliştirilmesi ve yol güzergâhındaki destinasyonlara fonksiyon kazandırılmasına ilişkin güdümlü proje önerisi geliştirilmektedir. Sonuç Odaklı Program (SOP) kapsamında paydaşların ve bileşen yüklenicilerinin kurumsal ve beşeri kapasitelerini artırmak, Kobilerin kaynak verimliliği ve yönetim danışmanlığı konularındaki ihtiyaçlarını gidermek ve SOP sürecinin etkin şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla ilgili paydaşlar teknik desteğe yönlendirilecektir.

2.4.6. Önemli Kamu Yatırımları

Bölgedeki kamu yatırımları arasında Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı ile ilişkili sadece Trabzon Çal Mağarası Çevre Düzenlemesi ve Rize Isırlık Tabiat Parkı Projesi yer almaktadır. Bununla birlikte DOKAP tarafından yürütülen turizm merkezlerinin imar planlamalarının yapılmasına dair projelerle Yeşil Yol kapsamındaki ulaşım projeleri, Zigana Tüneli ve Rize Havalimanı projeleri, restorasyona yönelik kamu

yatırımları da sonuçları bakımından Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı'na katkı sunmaktadır.

2.4.7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Sonuç Odaklı Program kapsamında herhangi bir AB projesi veya dış kaynaklı program yürütülmemektedir.

2.4.8. Diğer Proje ve Faaliyetler

Gastronomi turizminin geliştirilmesi amacıyla coğrafi işaretlerde olduğu gibi yerel mutfaklarda yerel gastronomik ürünler sunan işletmelerin belirli bir standart ve kalite sunabilmesi için ortak şartlar getirilmesi, bu şartları yerine getiren işletmelerin kalite belgesine(işareti) sahip olması ve tüketici ve ziyaretçinin bu belgeyi(işareti) bilerek ve takip ederek hizmeti almaya ikna olması ve memnuniyetini artırması sağlanacaktır. Böylece TR90 Bölgesi'nde gastronomi turizminin ön plana çıkmasının hızlandırılması sağlanması Bu amaçla 2020 yılında gerekli altyapıyı sağlayacak çalışmaların başlatılması hedeflenmektedir.

2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet Proje Adı	Alt Program / Proje / Faaliyet	20/1.	20/2.	21/1.	21/2.	22/1.	22/2.
Destinasyon yönetimine yönelik kurumsal bir yapının oluşturulması	Faaliyet	x	x				
Bölgede deneyim turizmi kapsamında ürünlerin geliştirilmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Bölgede deneyim turizmi kapsamında ürünlerin tanıtılması	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Turizm master plan ve yatırım fizibilitelerinin hazırlanması	Faaliyet	x	x	x	x		
Master planların yatırıma dönüştürülmesine yönelik tanıtım faaliyetleri	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Hedef pazarlara yönelik yurtdışı turizm fuarlarına katılım sağlanması	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Yurtiçi fuarlarda bölgenin bir bütün olarak tanıtılması	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Road Show Tanıtım Etkinliği	Faaliyet	x	x	x	x		
Fam-Trip Organizasyonları	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Yurt içinde hedef illerde Doğu Karadeniz Tanıtım Etkinlikleri'nin gerçekleştirilmesi	Faaliyet	x	x				
Spor turizmine yönelik yurtiçi inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri	Faaliyet	x	x	x	x		
Kültür turizmine yönelik rota tanımlanması	Faaliyet	x	x	x	x		
Bölgenin ekoturizm destinasyonlarının belirlenmesi	Faaliyet	x	x				
Ekoturizm alanında yurtiçi ve yurtdışı iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	Faaliyet	x	x				
Ekoturizm temelli pilot destinasyon - rota projelendirmesinin gerçekleştirilmesi	Faaliyet	x	x	x	x		
MICE alanında yurtiçi iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	Faaliyet	x	x				
TR90'da Gastronomi Turizmi araştırma raporu	Faaliyet	x	x				
TR90'da Gastronomi turizmini geliştirmeye yönelik toplantılar	Faaliyet	x	x				
TR90 Gastronomi turizminin tanıtımı	Faaliyet	x	x	x	x		
Gastronomi Turizmine Yönelik yurtiçi inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri	Faaliyet	x	x				
Gastronomi Turizmine yönelik kalite belgesi oluşturulması	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Bölge turizm tanıtım materyallerinin oluşturulması	Faaliyet	x	x				
Yöresel Hediyelik Eşya Tasarımı	Faaliyet	x	x	x	x		
Turizm Güdümlü Proje	Proje	x	x	x	x	x	x
Turizm TD	Alt Program	x	x	x			

2.6. İzleme ve Değerlendirme

Genel Sekreter, Ajans Birim Başkanları ve SOP'un koordinasyonundan sorumlu personel tarafından iki ayda bir gerçekleştirilen toplantıda her bir faaliyetin izlemesi ve değerlendirmesi yapılır. SOP ilerleme durumu her altı ayda bir Ajans Yönetim Kurulu'nun dikkatine sunulur. Programın ana yürütücüsü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'dır.

Faaliyet Adı
Destinasyon yönetimine yönelik kurumsal bir yapının oluşturulması
Bölgede deneyim turizmi kapsamında ürünlerin geliştirilmesi
Bölgede deneyim turizmi kapsamında ürünlerin tanıtılması
Turizm master plan ve yatırım fizibilitelerinin hazırlanması
Master planların yatırıma dönüştürülmesine yönelik tanıtım faaliyetleri
Hedef pazarlara yönelik yurtdışı turizm fuarlarına katılım sağlanması
Yurtiçi fuarlarda bölgenin bir bütün olarak tanıtılması
Road Show Tanıtım Etkinliği
Fam-Trip Organizasyonları
Yurt içinde hedef illerde Doğu Karadeniz Tanıtım Etkinlikleri'nin gerçekleştirilmesi
Spor turizmine yönelik yurtiçi inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri
Kültür turizmine yönelik rota tanımlanması
Bölgenin ekoturizm destinasyonlarının belirlenmesi
Ekoturizm alanında yurtiçi ve yurtdışı iyi uygulama örneklerinin incelenmesi
Ekoturizm temelli pilot destinasyon - rota projelendirmesinin gerçekleştirilmesi
MICE alanında yurtiçi iyi uygulama örneklerinin incelenmesi
TR90'da Gastronomi turizmi araştırma raporu
TR90'da Gastronomi turizmini geliştirmeye yönelik toplantılar
TR90 Gastronomi turizminin tanıtımı
Gastronomi turizmine Yönelik yurtiçi inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri
Gastronomi turizmine yönelik kalite belgesi oluşturulması
Bölge turizm tanıtım materyallerinin oluşturulması
Yöresel Hediyelik Eşya Tasarımı
Turizm Güdümlü Proje
Turizm TD

3. Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı

3.1. Amaç

Doğu Karadeniz'de girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak ve güçlü bir ekosistem oluşturmak

- Özel Amaç 1: İlk, orta ve yükseköğrenimde eğitici ve öğrencilerin girişimcilik konusundaki farkındalık, bilgi ve becerilerini geliştirmek
- Özel Amaç 2: TR90'daki beceri-tasarım atölyeleri, İŞGEM, kuluçka ve hızlandırıcılar gibi girişimcilere hizmet veren yapıların altyapı, kurumsal kapasite ve hizmet kalitelerini geliştirmek
- Özel Amaç 3: Girişimcilerin finansal desteklere, pazara nitelikli danışmanlık faaliyetine ve iş dünyasından mentörlere erişimini sağlamak
- Özel Amaç 4: Ekosistem paydaşları arasında işbirliği faaliyetlerini geliştirmek

3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Girişimciliğin ve KOBİ'lerin gelişimi ile ilgili ulusal planlarda çeşitli politikalar belirlenmiş ve sorunların çözümüne yönelik eylemler tanımlanmıştır. 11. Kalkınma Planı'nda sanayi, girişimcilik ve KOBİ'ler, eğitim konularında 3 amaç belirlenmiştir:

- 352. Yenilikçi girişimcilik desteklenecek ve büyük işletmeler ile girişimciler arasındaki Ar-Ge işbirlikleri geliştirilecektir. Bu çerçevede, büyük firmaların, sektörlerindeki Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin gelişiminde öncü rol oynayarak yeni girişimlerin kurulma ve büyüme aşamalarında destek olması sağlanacaktır.
- 448. Girişimcilik kültürünün, teknoloji tabanlı ve yenilikçi girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi, finansmana, bilgiye ve pazara erişim imkânlarını geliştiren girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi, firmaların ölçek büyütmelerinin sağlanması temel amaçtır.
- 547. Tüm bireylerin kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime ve hayat boyu öğrenme imkânlarına erişimi sağlanarak düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, özgüven ve sorumluluk duygusu ile girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, demokratik değerleri ve milli kültürü özümsemiş, paylaşıma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, teknoloji kullanımına yatkın, üretken ve mutlu birey yetiştirmek temel amaçtır.

Söz konusu amaçlar doğrultusunda da girişimcilik kültürünün geliştirileceği, girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesine yönelik tüm paydaşlara hitabeden yapıların geliştirilmesine öncelik verileceği, kurumsal şirketlerdeki yöneticilerin mentörlük desteği sunmalarını özendirecek mekanizmalar geliştirileceği, teknoloji odaklı girişimcilere yönelik yeni destek modellerinin geliştirileceği belirtilmiştir. (450, 450.2, 450.3, 452)

TR90'da sanayi, düşük ve orta düşük teknoloji grubunda emek yoğun bir profil çizmekte olup coğrafi şartlar nedeniyle yatırım arazilerinin kısıtlı ve maliyetli olmasından dolayı hızlı gelişme gösterememektedir. 2014-2023 TR90 Bölge Planı'nda sanayi, Ar-Ge ve dış ticaret ile ilgili aşağıda yer alan stratejiler belirlenmiştir:

- Bölge'de faaliyet gösteren ya da potansiyeli bulunan/fırsat oluşturabilecek sektörlerde üretim planlamalarının yapılması
- TR90 Bölgesi illerinde sektörel farklılaşmaya ve fonksiyonel bütünleşmeye gidilmesi
- Ar-Ge altyapısının güçlendirilmesi ve teknoloji kullanım düzeyinin artırılması yoluyla pazara yönelik yenilikçi ürünlerin üretilmesi

Bölgedeki toplam imalat sanayii istihdamının %68,06'sı düşük, %21,93'ü orta düşük, %6,63'ü ise orta ileri teknoloji sektörlerde gerçekleştirilmektedir. Bölgede ileri teknoloji sektörlerde sağlanan istihdam payı ise

sadece %0,37'dir. Bölge Planında da belirtildiği üzere, firmaların Ar-Ge çalışmalarına ayırdıkları pay çok düşük kalmakta ve bunun da büyük bir bölümünü sadece personel giderleri oluşturmaktadır. Bölge sanayiinin ve KOBİ'lerin mevcut durumu ile teknolojik dönüşümün önümüzdeki 25 yılda var olan mesleklerin yüzde 47'sini ortadan kaldıracağı ve birçok orta seviye işe artık ihtiyaç duyulmayacağına yönelik araştırmalar birlikte değerlendirildiğinde bölgemizin yeni girişimlere olan ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bunu sağlamak için de bölge girişim ekosistemi geliştirilmeli ve 25 yıl sonra işgücünde yer alacak olan çocuk ve gençlerin 21. Yüzyıl yetkinlikleri ile donatılması sağlanmalıdır.

Geçirilen ekonomik krizler ortaya koymuştur ki, etkili istihdam politikalarının ortaya konması, gençliğin gerekli yetkinlikler ile donatılması ile mümkündür. Bu yetkinlikler ise sadece "beceri" olmayıp, gençlerin sağlıklı bir beden ve ruha sahip olması, yaşadıkları şehir, bölge, ülke ve dünya hakkında fikir sahibi olması ve karar alma mekanizmalarında söz sahibi olabilmesidir.

AB tarafından benimsenen Girişimcilik 2020 Eylem Planı ile de girişimcilik eğitimi ve öğretiminin sağlanması, girişimcilerin büyümesi için elverişli bir ortam yaratılması ve rol modeller vasıtasıyla girişimcilik potansiyelinin açığa çıkarılması hedeflenmektedir.

2019 yılında Ajans tarafından hazırlanan "TR90 Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Stratejisi", iş yapma ortamının güçlendirilmesi, pazarlara erişime yönelik desteklerin sağlanması, finansal desteklere erişimin sağlanması, bilgi birikimin oluşumu ve yayılımına katkı sağlanması, girişimcilik yetenekleri ve kültürünün yaygınlaştırılması, yenilikçi genç girişimcilerin desteklenmesi, girişimciliğin geliştirilmesi kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve yönetişim yapısının kurulması başlıkları altında çeşitli faaliyetlerin yürütülmesini öngörmektedir.

TR90 Bölgesinde 1 adet aktif teknopark bulunmakta olup Rize Recep Tayyip Erdoğan ve Giresun Üniversitesi'nin teknoparklarının yönetici A.Ş. kurulumu devam etmektedir. Bölgedeki 8 üniversite arasında Teknoloji Transfer Ofisi veya benzeri işlevde bir merkez için yönetmeliği çıkan 6 üniversite olmasına rağmen bunlardan sadece 2 tanesi (KTÜ, Rize RTE) aktif olup Giresun, Gümüşhane, Ordu ve Trabzon Üniversitelerinin söz konusu yapıları fiziki olarak kurulmamış ve buralara bir personel atanmamıştır. Bölgede sadece Trabzon Teknokent bünyesinde faaliyet gösteren TİM TEB Girişim Evi 'Startup Programı' adı altında bir hızlandırıcı programı yürütmektedir. 2012-2018 yılları arasında Trabzon Teknokent bünyesinde kurulan şirketlere bakıldığında; kurulan 30 akademisyen firmasından 14ünün, kurulan 39 diğer firmadan 17sinin ortalama 2 yıl içinde kapandığı görülmüştür. Bazı girişimciler ekosistem daha fazla geliştiği için İstanbul bölgesinden hizmet aldığı da bilinmektedir. Bölgesel bazda girişimcilere hizmet edebilecek bir mentor havuzu bulunmamaktadır ve mentor havuzunun genişletilmesi gerekmektedir.

Bölgedeki geleneksel olmayan girişimci sayısının azlığı girişimcilik konusunda farkındalığın artırılması ve bölgesel girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ile mümkündür. Bunun için girişimcilere hizmet veren kurumların fiziki, teknik ve beşeri kapasitelerinin geliştirilmesi yanında alfa ve z kuşağındaki genç ve çocukların girişimcilik yetkinlikleri ile de donatılması gerekmektedir. Hedef kitlelerin ihtiyaçlarına yönelik özel modellerin geliştirilmesi ve girişimcilerin sanayiciler ve mentorlar ile buluşmalarının sağlanması da girişimlerin büyümesi ve ölüm vadisinden kurtularak başarılı bir şekilde faaliyetlerine devam edebilmesi için elverişli bir ortam oluşturacaktır.

Tüm bu amaçlar göz önünde bulundurulduğunda genç nesillerin girişimcilik kültürünü kazanması faaliyetlerini de içeren Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı doğrultusunda hazırlanmıştır.

3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 6. Temel Performans Göstergeleri

Gösterge	Birim	Hedef	İlgili Özel Amaç
İş fikri geliştiren öğrenci sayısı	Kişi	1000	1,2,3
Girişimcilere hizmet veren yeni/desteklenen arayüz sayısı	Adet	15	2,3
Mentörlük ve finansal destek alan girişimci sayısı	Kişi	300	2,3
Bölgesel girişimcilik platformunun sayısı	Adet	1	4
Ara yüzlerde kurulan şirket sayısı	Adet	20	2,3

Tablo 7. Çıktı Performans Göstergeleri

Faaliyet Adı	Gösterge	Birim	Hedef (2020)	Hedef (Toplam)
İlk ve orta öğrenim öğretmen ve öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerini artırmaya yönelik eğitimler verilmesi	Kursiyer sayısı	Kişi	200	800
Girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar vb kuruluşların hizmet kalitesinin artmasına yönelik eğitimler (eğitici eğitimi) düzenlenmesi	Eğitim sayısı	Adet	5	20
İlkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde girişimciliği teşvik edecek ve farkındalık oluşturacak organizasyonlar düzenlenmesi	Organizasyon sayısı	Adet	16	50
Yurtiçi iyi uygulama örneklerinin beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar vb kuruluşlarla birlikte incelenmesi	Ziyaret sayısı	Adet	2	6
Girişimcilik ve melek yatırım ağları konusunda faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası ağlar ile işbirlikleri geliştirmek	İşbirliği sayısı	Adet	0	2
TR90 Mentör Havuzu oluşturmak üzere gönüllülere mentörlük eğitimlerinin verilmesi	Eğitim Alan Mentör Sayısı	Kişi	50	250
Hemşeri yatırımcılığı gönüllülerini paydaşlarla birlikte melek yatırımcılık hakkında bilgilendirme	Bilgilendirilen gönüllü sayısı	Kişi	100	500
Girişimci ve yatırımcıyı buluşturacak organizasyonların düzenlenmesi	Organizasyon sayısı	Adet	1	3
Girişimcilere hizmet veren kurum ve kuruluşlarla düzenli toplantılar gerçekleştirilmesi	Toplantı sayısı	Adet	6	18
Girişimcilik ve Hemşeri Yatırımcılığı Zirvelerinin düzenlenmesi	Organizasyon sayısı	Adet	1	4

3.4. Proje ve Faaliyetler

3.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Söz konusu SOP kapsamında herhangi bir araştırma, analiz veya programlama faaliyeti öngörülmemektedir.

3.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

Girişimcilik ve melek yatırım ağları konusunda faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası ağlar ile işbirlikleri geliştirmek:

Bölgemizdeki 8 üniversiteden sadece Avrasya Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde ön kuluçka merkezi, Trabzon Teknokent bünyesinde de 1 adet kuluçka merkezi bulunmakta olup mevcut ön kuluçka/kuluçkalar da ekosistemden dolayı henüz istenilen seviye ulaşamamışlardır. Ayrıca bölgede girişimcilik ekosistemin gelişmemiş olmasından kaynaklı girişimci adaylarının başvuru yapabilecekleri özel yapılar da bulunmamaktadır. 2020 yılında girişimcilere hizmet

verebilecek yapıların sayısının artması ve mevcut yapılarından da hizmet kalitesinin geliştirilebilmesi için girişimcilik alanda faaliyet gösteren ulusal veya uluslararası ağlar ile işbirlikleri yapılarak bölgeye hızlı bir know-how transferinin sağlanması ve bu ağlarla iletişimin güçlendirilerek bölgesel girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte 2021 ve 2022 yıllarında bölgedeki girişimci sayısının ve girişimlerin sermaye ihtiyaçlarının artması beklenmektedir. Bu ihtiyaca yönelik 2020 yılında bölgede özellikle hemşeriler üzerinden melek yatırımcı altyapısının kurulması ve geliştirilmesine yönelik mevcut melek yatırımcı ağları ile işbirliği çalışmaları yapılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, girişimcilik ve melek yatırım ağlarının bölgemize davet edilmesi ve paydaşlarda farkındalık yaratılması veya yurt içinde söz konusu kuruluşlara ziyaret gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Girişimcilere hizmet veren kurum ve kuruluşlarla düzenli toplantılar gerçekleştirilmek:

2019 yılında bölgemizdeki Teknoloji Transfer Ofisleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve ön kuluçka merkezleri yetkililerinin katılımı ile girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi için bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubunda her kurum, kendi uygulamaları hakkında tecrübelerini grup üyelerine aktarmakta ve kurumlar arasında işbirlikleri geliştirmektedirler. Çalışma grubunda; tanıtım-görünürlük, eğitim, proje ve mentor konularına yönelik 4 alt çalışma grubu oluşturulmasına ve her 2 ayda bir yapılan çalışmaların görüşülmesi üzerine toplantı yapılmasına karar verilmiştir. Bununla birlikte, İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile de işbirliği devam etmekte olup belirli dönemlerde toplantı yapılması, senede 1 defa da tüm paydaşların bir araya geldiği genel bir toplantı yapılması öngörülmektedir.

3.4.3. Kapasite Geliştirme

İlk ve orta öğrenim öğretmen ve öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerini artırmaya yönelik eğitimler verilmesi:

2020 yılında girişimcilere yönelik verilen eğitimler dışında girişimcilik yetkinliklerini geliştirmeye yönelik eğitim programlarının da düzenlenmesi planlanmaktadır. Yönetim becerisi, zaman yönetimi, finans yönetimi, planlama yeteneği, liderlik, takım ve disiplinler arası çalışma becerisi gibi konularda yetersiz olan girişimci adaylarının girişimlerinde daha başarısız olduğundan yola çıkarak girişimci adaylarına teknik eğitimler yanında yetkinlik kazandırmaya yönelik eğitimlere odaklanılması gerekmektedir.

2020 yılında ilk ve orta öğretimdeki öğrencilere 21. Yüzyıl yetkinlikleri kapsamında eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu eğitim faaliyetlerinde çarpan etkisini artırmak adına eğiticilerin de eğitimi göz önünde bulundurulmuş olup eğitim faaliyetleri için bölgemizdeki üniversiteler, teknokentler ve ulusal/uluslararası kurum ve STK'lar işbirliği gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Konu ile ilgili olarak İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile yazışmalar yapılarak, her ilde gönüllü öğretmenler belirlenecek, gönüllü öğretmenlerin eğitimin tamamlanması ile hedef kitledeki öğrencilere yönelik eğitim faaliyetleri başlayacaktır.

Girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, İŞGEM, kuluçka ve hızlandırıcılar vb. kuruluşların hizmet kalitesinin artmasına yönelik eğitimler (eğitici eğitimi) düzenlenmesi:

2020 yılında Recep Tayyip Erdoğan ve Giresun Üniversitesi teknoparklarının kuruluş işlemlerinin tamamlanması beklenmektedir. 2019 Yılı SODES Güdümlü Programı kapsamında da bölgemizdeki her ilde 2 adet beceri ve tasarım atölyesi ve kurulması planlanmaktadır. 2019 yılında üniversite yöneticileri ile yapılan toplantılar sonucunda da kuluçka merkezi bulunmayan üniversitelerde Teknoloji Transfer Ofisi veya benzeri yapıların kurulması için süreç hızlanmıştır. 2020 yılında girişimcilere hizmet verecek yeni yapılarda hizmet verecek eğiticilerin hizmet kalitesinin artırılması için çalışmalar yürütülmesi öngörülmektedir. Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında oluşturulan eğitim çalışma grubu ile birlikte bölgesel eğitim ihtiyacı tespit edilerek talepler teknik desteğe yönlendirilecektir.

Yurtiçi iyi uygulama örneklerinin beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar vb kuruluşlarla birlikte incelenmesi:

2020 yılında bölgemizdeki üniversiteler ve İl Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından beceri-tasarım atölyeleri, teknoparklar, teknoloji transfer ofisleri kurulması için çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca Ordu ilinde 1 adet İŞGEM ve Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde 1 adet hızlandırıcı kurulması için de ilgili kurumlar ön hazırlıklarına başlamışlardır. Özellikle kurulum aşamasında alanında bu yapılar ile lider kurum ve kuruluşlar arasında işbirlikleri geliştirilerek söz konusu yapıların bir vizyon ve sürdürülebilir bir işletme modeli çerçevesinde kurulum aşamalarını tamamlaması öngörülmektedir. Bu amaçla, Türkiye'deki iyi uygulama örneklerine çalışma ziyaretleri yapılması planlanmaktadır. Ayrıca bölgenin ekonomik durumu, beşeri sermayesi, girişimcilik ekosistemi vb. kriterler bakımından benzerlik gösteren bölgelerde ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından DOKA ile eşleştirilen ajansın sorumlu olduğu illerde bulunan ara yüzlere de çalışma ziyaretleri yapılarak sitemlerin çalışma şekli, hizmet sunuş şekilleri, program içerikleri, gelir projeksiyonu, ortaklık yapısı vb. konularda benchmark yapılmasına yönelik çalışma ziyaretleri de öngörülmektedir. Bölge dışında çalışma ziyaretlerine ek olarak bölge içindeki benzer yapılar aralarında da iletişim kanalları oluşturularak tecrübe paylaşımına önem verilecektir.

TR90 Mentör Havuzu oluşturmak üzere gönüllülere mentörlük eğitimlerinin verilmesi:

TR90 bölgesinde mentörlük kavramı yeni bir kavram olup ve Trabzon Teknokent'te BİGG projeleri kapsamında sağlanan sınırlı mentörlük dışında girişimcilerin yararlanabileceği herhangi bir mentörlük programı bulunmamaktadır. İllerde mentörlük altyapısının çok zayıf olmasından kaynaklı olarak, Ajansımız tarafından oluşturulan çalışma grubunda bölgesel mentörlük havuzunun oluşturulmasına yönelik hazırlıklara başlanmıştır. 2019 yılında bölgesel mentör havuzuna tüm paydaşların çevrimiçi olarak ulaşabilmesi için pilot bir çalışma olarak mentor.doka.org.tr adresi üzerinden bir portal tasarlanmıştır. 2020 yılında illerde mentör havuzuna dahil edilebilecek özellikle özek sektörde çalışan ya da özel sektör tecrübesine sahip vizyon sahibi kişilerin seçilerek bölgesel olarak mentilere hizmet vermesi amaçlanmıştır. Seçilecek mentörlere, mentörlük kavramı hakkında ve belli bir standarda göre mentilere hizmet verebilmesi için eğitimler verilmesi planlanmaktadır.

3.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

İlkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde girişimciliği teşvik edecek ve farkındalık oluşturacak organizasyonlar düzenlenmesi:

Ajansımız, bölgemizdeki İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve Genç Başarı Eğitim Vakfı arasında imzalanan protokol kapsamında bölgemizde "GençBizz Liseler Arası Girişimcilik Programı" bölgemizde uygulanacaktır. GençBizz Liseler Arası Girişimcilik Programı; 16- 18 yaş grubu lise öğrencilerinin, iş dünyası gönüllüleri mentörlüğünde ve öğretmenlerinin rehberliğinde; kendi küçük ölçekli şirketlerini sıfır sermaye ile kurdukları, okul sınırları içerisinde gerçek ürün/hizmet üreterek satış yaptıkları, yönettikleri, ulusal ve uluslararası fuarlara katıldıkları, program sonunda şirketlerinin tasfiye ettikleri yaparak öğrenmeye dayalı bir ekonomik eğitim programıdır. Gençbizz dışında ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik benzer etkinliklerin de gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

İllerde girişimcilik temasını canlı tutmak ve girişimcilere hizmet veren ara yüzlerin tanıtımını yapmak amacıyla ilkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde yıl boyunca çeşitli organizasyonların düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamında söyleşiler, seminerler, proje pazarları, inovasyon kampı, start-up weekend, girişimcilik haftası vb. etkinlikler yapılacaktır.

Hemşeri yatırımcılığı gönüllülerini melek yatırımcılık hakkında bilgilendirmek:

2020 yılında girişimcilere hizmet eden ara yüz sayılarının artması ile 2021 ve 2022 yıllarında girişimcilerin sayısında artış beklenmektedir. Bunun sonucunda da, girişimcilerin finansmana erişim, sektörel ve mesleki

bilgi, iş bağlantıları konularında mentör ve danışmanlık ihtiyaçlarında da artış beklenmektedir. 2021 ve 2022 yıllarında oluşabilecek söz konusu ihtiyaçların çözümü olarak, bölge dışında yaşayan nüfusunun fazlalığı ve dayanışma bilincinin güçlü olması nedeniyle hemşericilik kavramı üzerinden hemşeri yatırımcılığı gönüllerine melek yatırımcılık hakkında farkındalık yaratmak için bilgilendirme toplantıları yapılması ve birebir ziyaretler düzenlenmesi planlanmaktadır. Ziyaretlerde, TR90 Mentör Havuzunun bölge dışından katılımcılarla genişletilmesi, melek yatırımcılık konusunda hedef kitlenin görüşlerinin alınması ve ihtiyaç analizi yapılarak aksiyon planlarının hazırlanması da amaçlanmaktadır.

Girişimcilik ve Hemşeri Yatırımcılığı Zirvelerinin düzenlenmesi:

Girişimcilerin finansmana erişim imkanlarının, sektörel ve mesleki bilgilerinin ve iş bağlantılarının güçlendirilmesi amacıyla hemşericilik kavramı üzerinden organizasyonlar düzenlenmesi planlanmaktadır.

2020 Teknofest

TR90 bölgesigirişimcilerinin prototiplerini sergileyebilecekleri fuara stantlı katılım planlanmaktadır.

3.4.5. Ajans Destekleri

2020 yılında beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar gibi mevcut girişimcilere ve geleceğin girişimci adaylarına hizmet veren yapılara altyapı, kurumsal kapasite ve hizmet kalitelerinin geliştirilmesi için 2020 yılının sonlarına doğru bir mali destek programına çıkılması öngörülmektedir. Bununla birlikte Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bölgesel Kalkınma Fonu'nun kullanımına yönelik usul ve esasların çıkmasını müteakip girişimcilerin söz konusu fonlardan yararlanmasına yönelik çalışmalara başlanacaktır. 2020 yılında girişimcilik ile ilgili bir güdümlü proje fikri geliştirilmesi planlanmaktadır.

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Mali Destek Programı:

Girişimcilere hizmet edebilecek yeni ara yüzlerin kurulması, mevcut ara yüzlerin altyapı, kurumsal kapasite ve hizmet kalitelerinin geliştirilmesine yönelik kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar için bir mali destek programı tasarlanması planlanmaktadır. Mali destek programıyla desteklenecek ana faaliyetler; altyapının kurulması ya da geliştirilmesine yönelik makine-ekipman alımı, kapasite geliştirme ve tanıtım-görünürlük olacaktır.

Güdümlü Proje Desteği Önerisi:

2020 yılında düzenlenecek yurtiçi iyi uygulama örnekleri ziyareti ve farkındalık faaliyetleri sonucunda ortaya çıkacak değerlendirme raporlarına göre çalışma grubunun üyeleri ile birlikte güdümlü proje desteği önerisinin geliştirilmesi planlanmaktadır. Güdümlü proje önerisinin mali destek programının etkileri bir üst seviye çıkarabilecek bir kurguda planlanması amaçlanmaktadır.

Hemşeri Yatırımcılığı Faiz Desteği:

2020 yılında girişimcilere hizmet eden ara yüz sayılarının artması ile 2021 ve 2022 yıllarında girişimcilerin sayısında artış beklenmektedir. Bunun sonucunda da, girişimcilerin finansmana erişim, sektörel ve mesleki bilgi, iş bağlantıları konularında melek yatırımcı, mentör ve danışmanlık ihtiyaçlarında da artış beklenmektedir. Bölge gurbet nüfusunun fazlalığı ve dayanışma bilincinin güçlü olması nedeniyle hemşericilik kavramı üzerinden bölgeye melek yatırımcı çekilmesi veya gurbet nüfusun bölgede yatırım yapması hedeflenmektedir. Bu kapsamda yapılan yatırımlar için faiz desteğinin kullandırılması öngörülmektedir.

Girişimcilik TD:

Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı özel amaçları ile uyumlu olmak şartı ile bölgedeki kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların kurumsal kapasite geliştirme, farkındalık yaratma ve işbirliği geliştirme faaliyetlerine yönelik projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

3.4.6. Önemli Kamu Yatırımları

Giresun ve Rize'de yapımı devam eden teknopark inşaatları Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı ile ilişkili önemli kamu yatırımları arasında yer almaktadır.

3.4.7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında herhangi bir AB projesi veya dış kaynaklı program yürütülmemektedir.

3.4.8. Diğer Proje ve Faaliyetler

Ajans tarafından 2020 yılında yeterli sayıda girişimci adayına ulaşılması durumunda girişimcilerle yatırımcıları buluşturacak organizasyonlar düzenlenmesi öngörülmektedir. Bununla birlikte, girişimcilik üzerine faaliyet gösteren tüm paydaşlar ile yapılan toplantılarda veya hazırlanan raporlarda ortaya çıkarılan politika önerileri ile ilgili lobi faaliyetleri de gerçekleştirilecektir.

3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet Proje Adı	Alt Program / Proje / Faaliyet	20/1.	20/2.	21/1.	21/2.	22/1.	22/2.
İlk ve orta öğrenim öğretmen ve öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerini artırmaya yönelik eğitimler verilmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar vb kuruluşların hizmet kalitesinin artmasına yönelik eğitimler (eğitici eğitimi) düzenlenmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
İlkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde girişimciliği teşvik edecek ve farkındalık oluşturacak organizasyonlar düzenlenmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Yurtiçi iyi uygulama örneklerinin beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar vb kuruluşlarla birlikte incelenmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Girişimcilik ve melek yatırım ağları konusunda faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası ağlar ile işbirlikleri geliştirmek	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
TR90 Mentör Havuzu oluşturmak üzere gönüllülere mentörlük eğitimlerinin verilmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Hemşeri yatırımcılığı gönüllülerini paydaşlarla birlikte melek yatırımcılık hakkında bilgilendirmek	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Girişimci ve yatırımcıyı buluşturacak organizasyonların düzenlenmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Girişimcilere hizmet veren kurum ve kuruluşlarla düzenli toplantılar gerçekleştirilmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Girişimcilik ve Hemşeri Yatırımcılığı Zirvelerinin düzenlenmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Girişimcilik MDP	Alt Program		x	x	x	x	x
Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bölgesel Kalkınma Fonu	Alt Program	x	x	x	x	x	x
Güdümlü Proje Desteği Önerisi	Proje	x	x	x	x	x	x
Hemşeri Yatırımcılığı Faiz Desteği	Alt Program	x	x	x			
Girişimcilik TD	Alt Program	x	x	x	x		
Teknofest	Faaliyet		x		x		x

3.6. İzleme ve Değerlendirme

Genel Sekreter, Ajans Birim Başkanları ve SOP'un koordinasyonundan sorumlu personel tarafından iki ayda bir gerçekleştirilen toplantıda her bir faaliyetin izlemesi ve değerlendirmesi yapılır. SOP ilerleme durumu her altı ayda bir Ajans Yönetim Kurulu'nun dikkatine sunulur. Programın ana yürütücüsü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'dır.

Faaliyet Adı
İlk ve orta öğrenim öğretmen ve öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerini artırmaya yönelik eğitimler verilmesi
Girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar vb kuruluşların hizmet kalitesinin artmasına yönelik eğitimler (eğitici eğitimi) düzenlenmesi
İlkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde girişimciliği teşvik edecek ve farkındalık oluşturacak organizasyonlar düzenlenmesi
Yurtiçi iyi uygulama örneklerinin beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar vb kuruluşlarla birlikte incelenmesi
Girişimcilik ve melek yatırım ağları konusunda faaliyet gösteren ulusal ve uluslararası ağlar ile işbirlikleri geliştirmek
TR90 Mentör Havuzu oluşturmak üzere gönüllülere mentörlük eğitimlerinin verilmesi
Hemşeri yatırımcılığı gönüllülerini paydaşlarla birlikte melek yatırımcılık hakkında bilgilendirmek
Girişimci ve yatırımcıyı buluşturacak organizasyonların düzenlenmesi
Girişimcilere hizmet veren kurum ve kuruluşlarla düzenli toplantılar gerçekleştirilmesi
Girişimcilik ve Hemşeri Yatırımcılığı Zirvelerinin düzenlenmesi
Girişimcilik MDP
Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bölgesel Kalkınma Fonu
Güdümlü Proje Desteği Önerisi
Hemşeri Yatırımcılığı Faiz Desteği
Girişimcilik TD
Teknofest

4. Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı

4.1. Amaç

Kırsal ekonominin güçlendirilmesi

- Özel Amaç 1: Tarımsal ve kırsal ürünlerin yarattığı katma değerin artırılması
- Özel Amaç 2: Kırsalda kooperatifçiliğin geliştirilmesi

4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR90 Bölgesi yüksek kırsallık oranına sahiptir; nüfusunun istihdamın %40,6'sı tarım sektöründe gerçekleşmesine karşın bölgesel hasılanın sadece %11'i tarım sektöründe üretilmektedir.

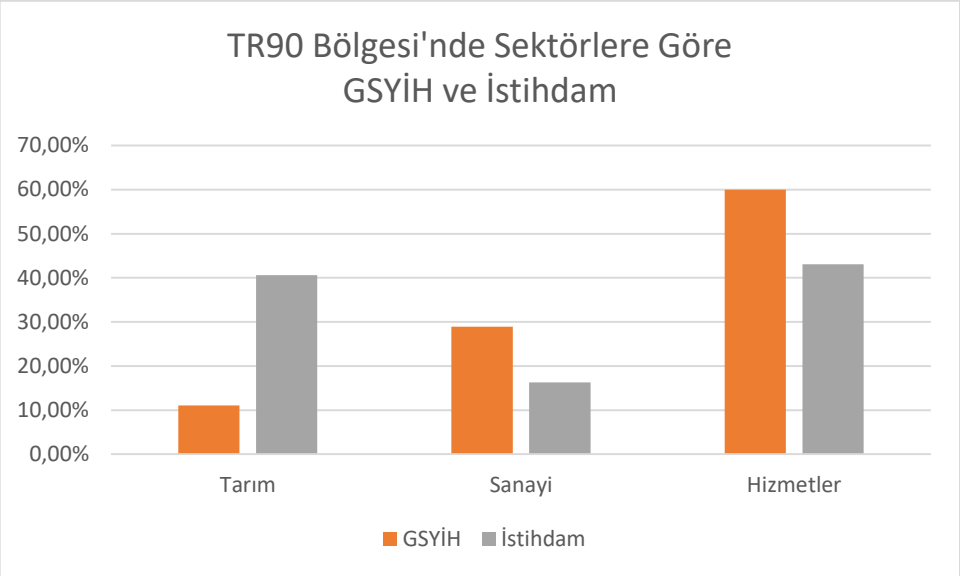

Kaynak: TÜİK, 2018

Bu durum tarım sektöründe katma değeri yüksek üretim yapılamadığının ve kişi başına düşen gelirin sanayi ve hizmetler sektörüne göre çok daha az olduğunu göstermektedir. Bölgemizde yaşayan kırsal nüfusun büyük bir kısmı göç etmeye adaydır. Bu nedenle kırsal kalkınma Ajans tarafından öncelik verilen konular arasında yer almaktadır.

11. Kalkınma Planı'na göre kırsal kalkınma alanında temel amaç sürdürülebilir kırsal kalkınma anlayışıyla, üretici birlikleri ve aile işletmelerinin üretim kapasitesinin ve kırsal işgücünün istihdam edilebilirliğinin artırılması, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, yoksullukla mücadele ile kırsal toplumun düzenli ve yeterli gelir imkânlarına kavuşturularak refah düzeyinin artırılması ve nüfusun kırsalda tutundurulmasıdır. Bu amaç kapsamında aşağıdaki politikalar belirlenmiştir:

- 708. Kırsal alanda yaşam standartlarının yükseltilmesi için kırsal kalkınmaya ilişkin kurumsal ve yerel kapasitenin geliştirilmesi sağlanacak, kadınlara, genç çiftçilere vb. gruplara pozitif ayrımcılık uygulanması sağlanacak, üretici örgütlerinin sosyal dayanışma, işbirliği, eğitim ve finansman konularında öncü kurumlar olması sağlanacaktır.
- 708.1. Kırsal kalkınma destekleri kapsamında aile işletmeleri ile küçük ve orta ölçekli üreticilerin üretim ve finansal yapısını güçlendirmek ve ölçek ekonomilerinden faydalanılmasını sağlamak üzere

örgütlenmeleri teşvik edilecek; üretim ve lojistik altyapıları ile markalaşma ve pazarlama faaliyetlerinin iyileştirilmesi sağlanacaktır.

- 708.2. Kırsalda yaşam kalitesini artırmaya, kırsalı korunan, yaşanan ve üreten alanlar haline getirmeye yönelik çevresel destek ve teşvikler artırılacaktır.
- 709. Kırsal toplumun beşeri sermayesinin geliştirilmesi ve yoksulluğun azaltılması kapsamında köylerde yoksullukla mücadele çalışmaları üretim ve istihdam odaklı sürdürülecektir.

Bununla birlikte kırsal kalkınma 2014-2023 TR90 Bölge Planı'nda da önemli bir yer tutmaktadır. Plandaki **"Kırsal Odaklı Zenginlik ve Mutluluk"** ekseninde aşağıdaki amaçlar belirlenmiştir:

- Amaç 3.1 Kır ve kent bağlantılarını güçlendirme yoluyla kırsal nüfusu yerinde tutmak
- Amaç 3.2 Tarım, hayvancılık ve su ürünlerinde etkin kaynak kullanımı ile üreticinin düzenli gelir elde etmesini ve yüksek refah seviyesine ulaşmasını sağlamak
- Amaç 3.3 Ormancılıkta sürdürülebilirliği katılımcılıkla sağlamak ve ormandan sağlanan geliri artırmak
- Amaç 3.4 Bölgenin yöresel ve niş ürünlerinin üretimini desteklemek

Söz konusu amaçlar Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı'nın gerekçesini oluşturmaktadır.

Bölge'nin rekabet edebilirliği, harekete geçirilecek birçok kaynak barındıran kırsal alanın ve kırsal kalkınma dinamiklerinin doğru anlaşılması ve bu dinamiklerden azami ölçüde istifade edilmesine bağlıdır. DOKA kırsal kalkınmaya, kırsal alan ve kentsel alan arasındaki bağlantıların güçlendirilmesi, kırsallık oranı yüksek alt bölgelerin potansiyellerinden azami ölçüde istifade edilmesi, üretim süreçlerinde yenilikçi yöntemler kullanılması, katma değerin artırılması, koruma-kullanma dengesi sağlanması, gelirin artırılması ve örgütlenmenin geliştirilmesi ilkeleriyle yaklaşmaktadır.

Kır ve kentin birbirinden izole üretim ve tüketim merkezleri olarak şekillenmesi, kır ve kent arasında var olan organik bağlardan istifade edilmemesi bir taraftan sürdürülemez, dışa bağımlı üretim ve tüketim modellerinin gelişmesine sebep olurken, öte taraftan da hem kırsal alanda hem de kentsel alanda gelir kaybı, verimsizlik ve kirlilik etkileri ortaya çıkarmaktadır. Bölge'de yükselişte olan turizm sektöründe otellerin yerel üreticiyle bağlantılarının güçlendirilmesi ve yönlendirilmesi yoluyla yerel tedarik zincirlerinin geliştirilmesi öngörülmektedir. Pazarlama olanaklarının bilinmemesi ve ürünü pazara ulaştırmada yaşanan sıkıntılar nedeniyle üretici katma değeri yüksek ürün yerine pazarını bildiği ürünü yetiştirmeye yönelmektedir. Bu yüzden çiftçilerin, arazinin tamamını tek bir ürüne ayırmayarak seralarda turfanda üretim, organik tarım, süs bitkileri üretimi de dâhil farklı üretim metotları ve farklı istekleri olan türleri beraber üreterek üretim dalgalanmalarından en az seviyede etkilenmesinin, böylece de düzenli gelire ulaşılmasının sağlanması gerekmektedir. Tarımsal üretimin pazara ulaştırılması ve katma değerli bir şekilde piyasaya arzı açısından bölgenin en önemli sorunlardan birisi de birlikte iş yapabilme kültürünün gelişmemiş olması ve coğrafi tescil dahil markalaşmanın sağlanamamasıdır. Çiftçinin gelirinin artması için üreticilerin örgütlenerek hasat sonrası işlemleri bu çatı altında gerçekleştirmesi gerekmektedir. Üretici birliği tarzındaki yapının devamı için birliğin finansman kaynağının temini, müşavirlik hizmetlerine olan ihtiyacın karşılanması hususunda eylem planları hazırlanmalıdır.

Bölge'deki üreticilerin sınırlı bilgi birikimi ve uzmanlaşmış işgücü eksikliği, üretilen ürünlerin markalaşmasında ve tanıtılmasında önemli bir darboğaz oluşturmaktadır. Üreticiler kurumsal kapasite ve örgütlenme bakımından yetersizdir ve ürün pazarlamasında modern teknikleri kullanamamaktadır. Bu nedenle, yöresel ve niş ürünlerin üretilmesi, satışı ve satış sonrası ürün desteğinin sunulması önem arz etmektedir. Bölge'de yöresel ürünlerin bilinirliğini artırmak, böylece bölge halkına ek geçim kaynakları oluşturmak stratejik tercih olarak belirlenmiştir.

Sonuç Odaklı Program kapsamında kırsalda nüfusun azalması, kırsalda bulunan küçük ölçekli üretici ile kent tüketicisi arasındaki bağlantı sorunları, tarım sektöründe etkin kaynak kullanımı sorunları, etkin arazi

büyüklüğü sorunları, muhafaza - paketleme - işleme tesisi sorunları ve yöresel ve niş ürünlerin üretiminde finansal kaynaklara erişim ve markalaşmaya ilişkin sorunların bir kısmına odaklanılmıştır.

4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 8. Temel Performans Göstergeleri

Gösterge	Birim	Hedef	İlgili Özel Amaç
Katma değeri artan ürün sayısı	Adet	5	2
Katkı sunulan kooperatif sayısı	Adet	6	3

Tablo 9. Çıktı Performans Göstergeleri

Faaliyet Adı	Gösterge	Birim	Hedef (2020)	Hedef (Toplam)
Ajansın kırsal kalkınma politikası hakkında tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları	Video sayısı	Adet	15	60
Belediyelerle işbirliğinin geliştirilmesi	Belediye sayısı	Adet	3	9
Üretici odaklı işbirliği yapılarının kurulması	Kurulan dernek, kooperatif veya birlik sayısı	Adet	1	6
Üreticilere yönelik eğitimler düzenlenmesi	Eğitim alan üretici sayısı	Kişi	200	400
Kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasına yönelik çalışmalar	Toplantı sayısı	Adet	6	18
Değer zinciri analizleri, raporlar ve iş planları hazırlanması	Doküman sayısı	Adet	5	15
Dijital pazarlamanın geliştirilmesi	Dijital ortamda satışı yapılan ürün sayısı	Adet	5	20
Doğu Karadeniz coğrafi işaretli ürünler tırı	Tanıtım etkinliği sayısı	Adet	10	10
Tanıtım ve pazarlama portalı kurulması ve yönetilmesi	Ürün sayısı	Adet	20	60
Sosyal medya reklam kampanyası	Ürün sayısı	Adet	30	30
Yörex ve ATO Coğrafi İşaretler Fuarları ile İstanbul 2. Peynir Fuarına Katılım	Fuar sayısı	Adet	1	4
Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi	Organizasyon sayısı	Adet	1	1
İtalya ve Fransa iş inceleme ziyaretleri	Katılımcı sayısı	Kişi	10	10
Yurtiçi iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	Ziyaret sayısı	Adet	1	2

4.4. Proje ve Faaliyetler

4.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Değer zinciri analizleri, raporlar ve iş planlarının oluşturulması

Alt bölge veya ürün bazlı çalışmaların kapsamlı ve sonuç odaklı şekilde sürdürülmesi için değer zinciri analizleri ve iş planları hazırlanmasının ve paydaşlarla paylaşılmasının ortak bir dil ve politika geliştirmek için gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

4.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

Belediyelerle İşbirliğinin Geliştirilmesi

Belediyelerin temsil gücü, maddi, fiziki ve idari kapasitesinin kırsal kalkınma alanında fayda sağladığı örnekler gün geçtikçe artmaktadır. Bölgemizde de görülen çabaların Ajans politikalarıyla uyumlu ve birbirini destekler şekilde gelişmesi için kırsal kalkınma çalışmaları yürüten belediyelerle işbirliğinin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Tarımsal ve Kırsal Ürün Üreticilerine Yönelik İşbirliği Yapılarının Kurulması

Farklı ürünler üreten üretici gruplarını bir araya getiren platformlar sayesinde, üreticilerin lobi güçlerinin artacağı, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde daha yüksek bir etkinliğe ulaşılacağı düşünülmektedir. Dağınık ve çeşitli ürün deseni, ürün bazında oluşan örgütlenmelerin ölçek ekonomisi yaratmasının önünde engel oluşturmaktadır. Girdilerin temini ve çıktıların pazara ulaştırılmasında ve paydaşlarla ilişkilerde ürün odaklı ayırt edici değil, üretici odaklı birleştirici platformların ön plana çıkarılmasının daha faydalı sonuçlar ortaya çıkaracağı değerlendirilmektedir.

Kurumlar Arası Koordinasyonun Sağlanmasına Yönelik Çalışmalar

Kırsal kalkınma konusuyla ilgili kurum ve kuruluşlara yönelik yerel, bölgesel düzeyde veya yerel, bölgesel kuruluşların merkezi kuruluşlarla iletişiminin ve işbirliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmasının mükerrer uygulamaların önlenmesi, tecrübe ve bilgi paylaşımı gibi birçok konuda faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

4.4.3. Kapasite Geliştirme

Yurtiçi iyi uygulama örneklerinin incelenmesi

Ajans çalışanlarının bilgi ve deneyimlerinin artırılması ve Ajansın paydaşlar ile birlikte yurtiçi iyi uygulama örneklerini incelemek ve tecrübe paylaşımı yapmak üzere ziyaret programları düzenlenmesi planlanmaktadır.

4.4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

Tanıtım ve Pazarlama Portalı Kurulması

Geçimlik üretim nedeniyle sermaye birikiminin veya geniş üretici gruplarını kapsayan yeterince örgütlü yapının bulunmayışı tarımsal ve kırsal ürünlerin tanıtımında bir zafiyete yol açmaktadır. Bu alanda Ajansın doğrudan rol alarak bu boşluğu bir ölçüde doldurmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Yörex ve ATO Coğrafi İşaretler Fuarları ile İstanbul 2. Peynir Fuarına Katılım

Ülkemizde yöresel ürünler alanında düzenlenen en büyük fuarlar olan YÖREX ve ATO Coğrafi İşaretler Fuarlarına ve İstanbul 2. Peynir fuarına katılım sağlanması planlanmaktadır.

4.4.5. Ajans Destekleri

GÖKDES MDP

Göçü Önleyici Kırsal Destek Programı ile göç konusunu yeniden gündeme taşımak ve kritik alanlara etkin müdahalelerde bulunulması planlanmaktadır.

Kırsal Kalkınma TD:

Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı özel amaçları ile uyumlu olmak şartı ile kurumsal kapasite geliştirme, farkındalık yaratma ve işbirliği geliştirme faaliyetlerine yönelik projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

4.4.6. Önemli Kamu Yatırımları

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından çeşitli kamu yatırımı bulunmamaktadır.

4.4.7. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

2020 yılında sözleşmesi imzalanacak olan € 745.850 toplam bütçeli, Ajans'ın payının ise € 303.714 olduğu Black Sea Basin Geographical Indications Network (BS GIN)- Karadeniz Coğrafi İşaretler Ağı Projesi kapsamında 2020 yılında aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır:

Üreticilere Yönelik Eğitimler

Üreticilerimizin teknik ve beşeri kapasitelerini geliştirmeye yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmesi planlanmaktadır.

Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Tırı

Üreticilerle tüketicilerin büyük şehirlerde arcısız olarak buluşması ve aynı zamanda Ajansın coğrafi işaret alanında yürüttüğü çalışmaların geniş kitlelere ulaştırılarak kamuoyu yaratılması hedeflenmektedir.

Sosyal Medya Reklam Kampanyası

Coğrafi işaretli ürünlere yönelik hazırlanan tanıtım materyallerinin, dijital pazarlama ile ilişkili şekilde bir halkla ilişkiler politikası çerçevesinde sosyal medya üzerinden geniş kitlelere ulaştırılması planlanmaktadır.

Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi

Coğrafi işaretler alanındaki paydaşlarımızın birbirleriyle ve bölge dışı aktörlerle etkileşim içinde bulunması, ulusal ve uluslararası alanda yaşanan gelişmeleri takip etmesi amacıyla etkinlikler düzenlenmesi

İtalya ve Fransa İş inceleme ziyaretleri

İlgili çalışanlarımızın ve paydaşlarımınız coğrafi işaretler alanında dünyanın en başarılı iki ülkesi olarak kabul edilen İtalya ve Fransa'ya iş inceleme ziyareti gerçekleştirmesi planlanmaktadır.

4.4.8. Diğer Proje ve Faaliyetler

Ajansın Kırsal Kalkınma Politikası Hakkında Tanıtım ve Bilgilendirme Çalışmaları

Ajans çalışmaları doğası gereği paydaşlarla ve hedef kitleyle yoğun iletişim ve etkileşim gerektirmektedir. Diğer yandan toplumun geleneksel etkinliklere olan ilgisi gün geçtikçe azalmaktadır. Bu durum göz önünde bulundurularak Ajansın kırsal kalkınma politikası hakkında yürütülmesi gereken bilgilendirme çalışmalarında sosyal medyanın etkin şekilde kullanımı önem arz etmektedir. Ajans yetkilileri, paydaşlar, konunun uzmanları ve akademisyenlerin konuşmaları stüdyo ortamında video kayıt altına alınarak etkin bir sosyal medya çalışması ile paydaşlarımıza ve hedef kitlemize ulaştırılacaktır.

Dijital pazarlamanın geliştirilmesi

Teknolojik gelişmeler tüketim alışkanlıkları üzerinde derin etkiler yaratmıştır. Bunların başında internet alışverişlerinin hızlı biçimde artması gelmektedir. Bu eğilimin kırsal kalkınmaya katkı sunacak biçimde değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Kırsal ürünlerin tanıtım, pazarlama ve satışında dijital imkânların yenilikçi bir bakış açısıyla kullanılması kritik önemdedir.

4.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet Proje Adı	Alt Program / Proje / Faaliyet	20/1.	20/2.	21/1.	21/2.	22/1.	22/2.
Ajansın Kırsal Kalkınma Politikası Hakkında Tanıtım ve Bilgilendirme Çalışmaları	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Belediyelerle İşbirliğinin Geliştirilmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Üretici odaklı işbirliği yapılarının kurulması	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Üreticilere yönelik eğitimler	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Kurumlar Arası Koordinasyonun Sağlanmasına Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Değer zinciri analizleri, raporlar ve iş planları hazırlanması	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Dijital pazarlamanın geliştirilmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Tırı	Faaliyet		x				

Faaliyet Proje Adı	Alt Program / Proje / Faaliyet	20/1.	20/2.	21/1.	21/2.	22/1.	22/2.
Tanıtım ve pazarlama portalı kurulması ve yönetilmesi	Faaliyet	x	x	x	x	x	x
Sosyal Medya Reklam Kampanyası	Faaliyet		x	x	x		
Yörex ve ATO Coğrafi İşaretler Fuarları ile İstanbul 2. Peynir Fuarına Katılım	Faaliyet		x	x	x	x	x
Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi	Faaliyet		x	x	x	x	x
İtalya ve Fransa İş inceleme ziyaretleri	Faaliyet		x	x			
GÖKDES	Alt Program		x	x	x	x	x
Kırsal Kalkınma TD	Alt Program	x	x	x	x	x	x

4.6. İzleme ve Değerlendirme

Genel Sekreter, Ajans Birim Başkanları ve SOP'un koordinasyonundan sorumlu personel tarafından iki ayda bir gerçekleştirilen toplantıda her bir faaliyetin izlemesi ve değerlendirmesi yapılır. SOP ilerleme durumu her altı ayda bir Ajans Yönetim Kurulu'nun dikkatine sunulur. Programın ana yürütücüsü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'dır.

Faaliyet Adı
Ajansın Kırsal Kalkınma Politikası Hakkında Tanıtım ve Bilgilendirme Çalışmaları
Belediyelerle İşbirliğinin Geliştirilmesi
Üretici odaklı işbirliği yapılarının kurulması
Üreticilere yönelik eğitimler
Kurumlar Arası Koordinasyonun Sağlanmasına Yönelik Çalışmalar
Değer zinciri analizleri, raporlar ve iş planları hazırlanması
Dijital pazarlamanın geliştirilmesi
Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Tırı
Tanıtım ve pazarlama portalı kurulması ve yönetilmesi
Sosyal Medya Reklam Kampanyası
Yörex ve ATO Coğrafi İşaretler Fuarları ile İstanbul 2. Peynir Fuarına Katılım
Doğu Karadeniz Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesi
İtalya ve Fransa İş inceleme ziyaretleri
Yurtiçi iyi uygulama örneklerinin incelenmesi
GÖKDES MDP
Kırsal Kalkınma TD

5. Kurumsal Gelişim

5.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında performans değerlendirme, eğitim ihtiyaç analizi, çalışan beklenti ve memnuniyet araştırması, iç kontrol ve risk yönetimi gibi kurumsallaşmaya yönelik faaliyetleri içeren profesyonel danışmanlık hizmeti alınması planlanmaktadır.

5.2. İşbirliği ve Koordinasyon

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında herhangi bir işbirliği ve koordinasyon faaliyeti yürütülmesi öngörülmemektedir.

5.3. Kapasite Geliştirme

- Sonuç Odaklı Programlar (SOP) kapsamında belirlenen öncelik ve tedbirlere yönelik olarak ajans personeline üzerine çalıştıkları konularda uzmanlaşmalarını destekleyecek sektörel ve tematik alanlarda eğitim verilmesi öngörülmektedir. YDO personelinin de yönetim danışmanlığı kapsamında bilgi ve tecrübesini geliştirmek üzere hizmet alımı yoluyla uygulamalı eğitimler verilmesi planlamaktadır.
- İş verimliliğinin sağlanması adına artık ihtiyaçlara cevap veremeyen bilgi işlem donanım altyapısının bir kısmının yenilenmesi (Ajans personelinin bilgisayarlarının ve sunucuların yenilenmesi vb), yeni istihdam edilecek personelin ihtiyaçlarının temin edilmesi, kurumsallaşmaya yönelik yazılım altyapısının güçlendirilmiesi ve yazılım ve lisans destek paketlerinin alınması öngörülmektedir.

5.4. Tanıtım Faaliyetleri

Ajansın tanıtımını ve bilinirliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak için web sitesindeki bilgiler güncellenecek olup çeşitli medya organlarına yazı yazılması, demeçler verilmesi, DOKA dergisinin yayınlanması ve günlük ve aylık medya takip hizmetinin yapılması yoluyla medya ile ilişkiler artırılacaktır. Söz konusu bütçe genel idari faaliyetlerin gerçekleştirilmesi kaleminden karşılanacaktır.

5.5. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı programı kapsamında herhangi bir AB projesi veya dış kaynaklı program yürütülmemekte olup diğer AB projeleri için ayrılacak olan eş finansman bu başlık altında gösterilmiştir.

5.6. Diğer Proje ve Faaliyetler

2020 yılında 6 uzman, 1 iç denetçi ve 1 hukuk müşaviri alımı yapılması planlanmaktadır. Personel maaş ödemelerine, 2020 yılında alınması planlanan yeni personelin tahmini maaşları da dahil edilmiştir. Personel maaş ve tediye ödemeleri, hizmet alımları ve proje ödemeleri KMYB tarafından gerçekleştirilecektir.

Ajansta bulunan demirbaşların bakım onarımları, yeni gelecek personel için gerekli demirbaşların alımı ve ofislerin tadilatı ile süreli lisansa sahip hakların yenilenmesi bu kapsamda gerçekleştirilecektir. 2020 yılı içerisinde herhangi bir yeni taşınmaz mal temini planlanmamaktadır. Bununla birlikte mevcut taşınmazlar üzerinde tadilatlar yapılacak ve mutat bakım onarımları sağlanacaktır. Bunun haricinde Ajans 2020 yılında rutin faaliyetlerini sürdürmek amacıyla bir dizi hizmet alımı ve tüketim malzemesi temini gerçekleştirecek olup bu kapsamdaki belli başlı faaliyetler geçici süreyle yapılacak temizlik ve güvenlik hizmeti ile haberleşme, ulaşım, ofis kullanım, toplantı organizasyon, temsil ağırlama ve benzeri faaliyetlerdir.

2019 yılında ilana çıkılan MDP'lerin bilgilendirme, değerlendirme, BD vb program yönetimi süreçleri ile projelerin izlenmesine yönelik operasyonlar bu başlık altında bütçelendirilmiştir.

Ayrıca, ajans personelinin eğitim, toplantı, bakanlıklardaki görüşmeler, bilgilendirme, çalıştay vs gibi operasyonlar kapsamında bulunmayan her türlü şehir dışı görevlendirmeleri genel yönetim hizmetleri altında değerlendirilecektir.

Faaliyet Adı
Personele ihtiyaçları doğrultusunda eğitim verilmesi
Kurumsal danışmanlık hizmeti
Personel maaş ödemeleri
Bilgi işlem altyapısının ajans ihtiyaçları kapsamında güçlendirilmesi
Genel idari faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
MDP Bilgilendirme, Proje İzleme ve değerlendirme operasyonlarının gerçekleştirilmesi
AB Projeleri için eş finansman sağlanması
Personelin operasyon dışı görevlendirme faaliyetleri

6. Yerel Kalkınma Fırsatları

6.1. Amaç

Ajansın planlamada ihtiyaç duyacağı nitelikli analiz çalışmaları, araç-yöntem ve uygulamaların temin edilmesi; yatırımcılara daha iyi hizmet verilebilmesi, bölgesel kalkınma için önemli proje önerileri geliştirmek ve bu projeler fon bulmak amaçlanmaktadır.

6.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

	Faaliyet Proje Adı
1	Sosyal Arayüz Platformu
2	Belediyeler için atık yönetimi konusunda araştırma raporu hazırlanması
3	Afet yönetimi araştırması
4	Proje havuzunun oluşturulması
5	Proje havuzunun ön fizibilitelerinin hazırlanması
6	Ajansın başvuru sahibi, ortağı veya iştirakçisi olduğu projeler kapsamında yurtiçi ve yurtdışı etkinliklere katılım sağlanması
7	Sınır ülkeler hakkında çalışmalar – Kafkas Masası
8	Atıl durumdaki kamu tesisleri ile özel sektöre ait tesislerin tespit edilerek envanter oluşturulması
9	Uygun yatırım alanlarının ve konularının belirlenmesi
10	Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları, yurtiçi ve yurtdışı potansiyel yatırımcılar ile B2B programlarının düzenlenmesi
11	TR90 Yönetim Danışmanlığı İhtiyaç Analizi ve önceliklendirme
12	Özel sektöre yönelik yönetim danışmanlığı konusunda danışmanlık verilmesi
13	Bölgedeki belediyelerde Kaizen hakkında bilgilendirme yapmak
14	Bölgedeki işletmede yalın üretim hakkında bilgilendirme yapmak
15	TD
16	FD
17	COVID-19 ile Mücedele ve Dayanıklılık Programı

TR90 bölgesi, sosyal sermayenin en zayıf olduğu bölgelerden birisidir. Bu nedenle özel sektör işletmeleri ve bölgedeki kurum ve kuruluşlar iyi uygulama örneklerinden ve bilgi transferinden yeterince yararlandırılamamaktadır. Aynı zamanda, taşra bölgelerindeki gelişimin ve yenilikçiliğin metropollere göre daha kısıtlı ve yavaş olması nedeni ile kamu kurum ve kuruluşlarının bu yöndeki girişimleri büyük önem taşımaktadır. 2014 – 2023 TR90 Bölge Planı'nın "Strateji 1.5-5: Bölge'de özellikle ihtiyaç duyulan konularda danışmanlık hizmetleri kapasitesinin geliştirilmesi" stratejisi doğrultusunda bölgesel kalkınmada önem arz eden alanlarda danışmanlık ihtiyacının Ajans eliyle giderilmesine odaklanılarak orta ve uzun vadede ajansının katalizör ve koordinatör rolü geliştirilmelidir. Bununla birlikte, yatırımcıların doğru yönlendirilebilmeleri açısından Ajanslarda ilgili birimlerde çalışan personelin yatırımcıların ihtiyaç duyduğu desteği ve yönlendirmeyi yapabilmesi konusundaki kapasiteleri de güçlendirilmelidir. Yerel Kalkınma Fırsatlları kapsamındaki faaliyetlerin büyük çoğunluğu bu doğrultuda planlanmış olup faaliyet gerekçeleri aşağıda detaylandırılmıştır:

- DOKA, göçün engellenmesi, sosyal ve kırsal kalkınma konularında raporlar ve eylem planları oluşturmuştur. 1 numaralı faaliyette söz konusu eylem planları doğrultusunda 2020 yılında sosyal projeler ve destekçileri bir araya getirecek web tabanlı arayüz oluşturması öngörülmektedir.
- 2 ve 3 numaralı faaliyetler araştırma raporlarına yöneliktir. Bölgede özellikle sel ve heyelan sıklıkla meydana gelmekte olup bölge bazlı alınması gereken tedbirleri içeren bir araştırma raporuna ihtiyaç duyulmaktadır. Bununla birlikte, bölgedeki birçok ilçede katı atıklar açıkta depolanmaktadır. Çevreye olumsuz etkilerinin maksimum olduğu düzensiz olan açıkta depolama yönteminin olumsuzluklarını

ortadan kaldırmak için katı atık düzenli depolama sahalarının oluşturulması ve vahşi depolama alanlarının ıslahı konusunda öneriler sunan bir araştırma raporu hazırlanmalıdır.

- 4-5 numaralı faaliyetlerde ise proje havuzu oluşturulacaktır.
- 6 numaralı faaliyet, Ajansın başvuru sahibi, ortağı veya iştirakçisi olduğu projeler kapsamında yurtiçi ve yurtdışı etkinliklere katılım sağlanmasına yönelik hazırlanmıştır. Söz konusu etkinliklerin tarihleri ve katılımcıları plan hazırlık sürecinde bilinmediğinden dolayı faaliyet olarak ayrıca belirtilmektedir.
- 7 numaralı faaliyet, TR90 ile sınırı bulunan ve ticari ilişkilerin gelişme potansiyeli taşıdığı Kafkas coğrafyasına yönelik komşu bölgeler ile işbirliği halinde araştırma raporu yapılması, işbirlikleri kurulması ve/veya platform kurulması faaliyetlerini içermektedir. İşbirliği kurulması kapsamında Kafkas coğrafyasına yapılacak yurtdışı ziyaretler de faaliyet bütçesine dahil edilmiştir.
- 8-10 arası faaliyetler ise yatırımcılara uygun yatırım yerleri sunmak, uygun yatırım alanlarını tespit ederek odaklanılacak alanları tespit etmek ve yatırım ortamını tanıtmak için düzenlenecek etkinlikleri içermektedir.
- Bölgesel tecrübeler girişimcilere salt eğitim hizmeti verilmesinin yeterli olmadığını, farkındalık da oluşturmak gerektiğini göstermektedir. Bölgemizde Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı kapsamında yürütülen "Gümüşhane Geleneksel ve Organik Ürünler İş Geliştirme Merkezi" ve "Hazır Giyim Sektöründe Kadınlara Yönelik Eğitim ve Girişimcilik Hareketi Operasyonu" projelerinde mevcut firmalara ve girişimci adaylarına eğitim hizmetlerinin verilmesi planlanmasına rağmen iki projede de verilen hizmetlere KOBİ'lerin fazla ilgi göstermediği gözlenmiştir. Çeşitli platformlarda farklı sektörlerden KOBİ'lerle yapılan toplantılarda KOBİ'ler iş yoğunluğu nedeniyle arzu ettikleri halde verilen eğitimlere katılmadıklarını belirtmiştir. Trabzon TSO tarafından yürütülen ve ildeki faaliyetleri ajansımızla birlikte gerçekleştirilen "İhracata Yazılım HİSER Eğitim ve Danışmanlık ve İhtiyaç Analizi Projesi"ndeki 15 yazılım firmasından da benzer geri dönüşler alınmıştır. Bu doğrultuda hazırlanan 11-14 arası faaliyetler, Kalkınma Ajansları 2020 yılı teması olarak belirlenen yönetim ve işletme danışmanlığı ile kaynak verimliliği hususlarında yapılacak ihtiyaç analizi ve önceliklendirme sonuçlarına göre Mevcut sürdürülebilir girişimcilere yönetim danışmanlığı ve kaynak verimliliği konularında yürütülmesi öngörülen faaliyetlere yöneliktir. Firmalarda dönüşümün sağlanabilmesi için firmaların talebi doğrultusunda salt eğitim yerine uygulamalı nitelikli danışmanlık ve teknik destek verilmesi yönünde faaliyetlerin şekillendirilmesi planlanmaktadır.

Ülkemizi de etkisi altına alan COVID-19 salgını ile mücadeleye katkı sağlayan ve salgının etkilerinin azaltılmasına yönelik acil çözüm sunan projelerin desteklenmesi amacıyla yeni bir destek programı yürütülmesi planlanmaktadır. Programın öncelikleri aşağıda yer almaktadır:

- Öncelik 1: Virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması
- Öncelik 2: Halk sağlığı için acil hazırlık ve müdahale çalışmaları
- Öncelik 3: Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi

Teknik Destek ile yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitelerini artırıcı faaliyetler, yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmalar, bölgede hizmet kalitesinin geliştirilmesi, insan kaynağı, kurumsallaşma ve dış ticaret kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim ve danışmanlık ihtiyacının giderilmesi konularına destek verilmesi planlanmaktadır.

6.3. Faaliyetler, Sonuç ve Çıktı Hedefleri

	Faaliyet Proje Adı	Gösterge	Birim	Hedef
1	Sosyal Arayüz Platformu	Platform Sayısı	Adet	1
2	Belediyeler için atık yönetimi konusunda araştırma raporu hazırlanması	Rapor Sayısı	Adet	1
3	Afet yönetimi araştırması	Rapor Sayısı	Adet	1
4	Proje havuzunun oluşturulması	Envanter Listesi	Adet	1
5	Proje havuzunun ön fizibilitelerinin hazırlanması	Rapor Sayısı	Adet	10
6	Ajansın başvuru sahibi, ortağı veya iştirakçisi olduğu projeler kapsamında yurtiçi ve yurtdışı etkinliklere katılım sağlanması	Ziyaret Sayısı	Adet	6
7	Sınır ülkeler hakkında çalışmalar – Kafkas Masası	Platform Sayısı	Adet	1
8	Atıl durumdaki kamu tesisleri ile özel sektöre ait tesislerin tespit edilerek envanter oluşturulması	Envanter Listesi	Adet	1
9	Uygun yatırım alanlarının ve konularının belirlenmesi	Rapor Sayısı	Adet	1
10	Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları, yurtiçi ve yurtdışı potansiyel yatırımcılar ile B2B programlarının düzenlenmesi	Organizasyon sayısı	Adet	2
11	TR90 Yönetim Danışmanlığı İhtiyaç Analizi ve önceliklendirme	Rapor Sayısı	Adet	1
12	Özel sektöre yönelik yönetim danışmanlığı konusunda danışmanlık verilmesi	Danışmanlık Sayısı	Adet	15
13	Bölgedeki belediyelerde Kaizen hakkında bilgilendirme yapmak	Bilgilendirme Sayısı	Adet	30
14	Bölgedeki işletmede yalın üretim hakkında bilgilendirme yapmak	Bilgilendirme Sayısı	Adet	30
15	TD			

6.4. İzleme ve Değerlendirme

Her bir faaliyetin izlemesi Genel Sekreterlik makamı tarafından görev ataması yapılan uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Gerçekleştirilen faaliyetlere dair Genel Sekreter, Ajans Birim Başkanları ve faaliyetlerden sorumlu personeller tarafından iki ayda bir gerçekleştirilen toplantıda her bir faaliyetin izlemesi ve değerlendirmesi yapılır.

7. Sonuç ve Değerlendirme

DOKA tarafından 2020 yılında 3 adet sonuç odaklı program yürütülecektir:

- Doğu Karadeniz Bölgesi Turizm 2.0 Sonuç Odaklı Programı
  - TR90 Bölgesinde Bölgede turizmi yıla yayarak bölge turizm gelirlerini ve turist sayısını artırmak amacıyla oluşturulan programda hedef pazarların çeşitlendirilmesine; destinasyon yönetimi mantığıyla yeni turizm destinasyonlarının oluşturulması ve mevcutların geliştirilmesine; eko turizm, spor turizmi, toplantı ve etkinlik turizmi ile gastroturizm özelinde alternatif turizm türlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.
- Yeni Nesil Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı
  - Doğu Karadeniz'de girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla oluşturulan programda ilk, orta ve yükseköğrenimde eğitici ve öğrencilerin girişimcilik konusundaki farkındalık, bilgi ve becerileri ile TR90'daki girişimcilere ve geleceğin girişimcilerine hizmet veren beceri-tasarım atölyeleri, işgem, kuluçka ve hızlandırıcılar gibi yapıların altyapı, kurumsal kapasite ve hizmet kalitelerini geliştirmeye; girişimcilerin finansal desteklere, pazara ve iş dünyasından mentorlere erişimini sağlamaya ve bölgesel girişim faaliyetlerini koordine etmeye yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.
- Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı
  - Kırsal ekonominin güçlendirilmesi amacıyla oluşturulan programda tarımsal ve kırsal ürünlerin yarattıkları katma değerin artırılması ile kırsalda kooperatifçiliğin geliştirilmesine yönelik faaliyetlere odaklanılmıştır.

Ajansın genel yönetim hizmetleri, personel maaşları, birimlerin ve YDO'ların rutin faaliyetlerine yönelik giderleri Kurumsal Gelişim Sonuç Odaklı Programı altında yer almaktadır.

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında ise; gelecek dönemde çıkılabilecek SOP konularına altlık teşkil edecek araştırma, kapasite geliştirme ve işbirliği faaliyetleri, SOP kapsamında yer almayan konulara yönelik teknik destek yer almaktadır.

8. Ekler

EK-1/B Proje Listesi

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
Mavi Rota	Turizm	TR90	Mevcut durumda bölgede yaz sezonunda deniz/yüzme, sportif faaliyetler, gezinti amaçlı olarak denizden faydalanılmaktadır. Ancak bölgenin sahip olduğu turizm aktivitesinde ve turist sayısında deniz turizminin payı oldukça azdır. DOKAP BKİ ve Karadeniz'e kıyısı olan düzey 2 bölge ajanları işbirliğinde Karadeniz'in tamamında mevcut potansiyelden faydalanıp turizm aktivitelerinin çeşitlendirilmesi, kıyılardaki ve denizlerdeki turistik cazibe noktalarının tespit edilip, gerekli yatırımla beraber bir rota halinde turizm ürününe dönüştürülmesi ve deniz turizminden elden edilen gelirin artırılması hedeflenmektedir. Proje kapsamında, motorlu taşıtlar için marina ve iskeleleri, ören yerleri ve seyir alanları için yanaşma kortları yapılacak, sahil plaj düzenlemeleri gerçekleştirilecek, dalış ve balıkçılık yapılacak alanlar belirlenerek haritalar oluşturulacak, rehberlik ve bilgilendirme faaliyetleri yapılacaktır.	Kamu
Trabzon Yatırım Adası Endüstri Bölgesi	İmalat Sanayi	Trabzon	Yenilikçi ve teknolojik sürdürülebilir yatırımlar ile katma değerli ürün ve hizmet üreten, TR90 ve Türkiye'nin uluslararası rekabetine katkı sağlayan bir merkez olmak amaçlanmaktadır. Endüstri bölgesinde yaklaşık 2800 dönüm deniz dolgusu üzerinde orta ve yüksek teknoloji düzeyinde cari açığımızı azaltıcı stratejik ürünler üreten ulusal ve uluslararası firmalara yatırım yerleri tahsis edilecektir.7000 kişiye istihdam sağlaması planlanan yatırım kapsamında 5 milyar USD'lık ihracat hedeflenmektedir.	Kamu-Özel Sektör İşbirliği (Yap-İşlet-Devret)
Kuspa Turizm Bölgesi Konsept Plan ve Fizibilite Hazırlanması	Turizm	Rize, Çayeli	Çayeli ilçesinde yer alan Kuspa Turizm Bölgesi 788 dönüm alana sahip hazine mülkiyetinde bir taşınmazdır. İlçe merkezine 6 km, yapılmakta olan Rize-Artvin havaalanına 10 km mesafede olması, konumu, arazi büyüklüğü ve manzarası itibariyle turizm yatırımları için potansiyel teşkil etmektedir. Diğer taraftan, arazinin fotoğraflarının gösterilmesi yatırımcıları ikna etmek için yeterli olmamakta, görüşülen yatırımcılar fizibilite istemektedir. Hazırlatılacak olan konsept plan ve fizibilite fuar, B2B vb. yatırımcı	Kamu yatırımı

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			görüşmelerinde sunularak bölgeye istenilen nitelikte yatırımcı çekilmesi için katkılar sağlayacaktır.	
Rize Teleferik Projesi	Turizm	Rize, Merkez	Rize sahil dolgu alanı, ziraat bahçesi, şahin tepesi ve Isırlık kent ormanı hattına yönelik teleferik projesi şehir içindeki önemli turizm noktalarında oluşan trafik yoğunluğu ve park sorununun çözülmesi açısından önemli katkılar sağlayacaktır.	Kamu-Özel İşbirliği
Katı Atık Geri Dönüşüm Merkezi	Geri Dönüşüm	Rize, Merkez	Katı atık bertaraf alanlarının coğrafi koşullar nedeniyle yeterli olmaması şehirlerde oluşan atıkların belediyecilik açısından önemli sorunlar oluşturmasına ve mevcut yerel yönetimlerin bütçelerini zorlayan bir problem haline gelmesine neden olmaktadır. Bu atıkların deniz dolgu alanlarında alt dolgu malzemesi olarak kullanılarak yok edilmeye çalışılması gibi geçici çözümler çevre açısından çok daha önemli sorunlar oluşması riskini taşımaktadır. Bu atıkların gelecek kuşakların yaşam kalitesini de riske atmayacak şekilde bertaraf edilmesine yönelik modern bir tesis yapılması aynı zamanda çöpe giden bir takım ekonomik değeri olan maddelerin geri dönüşümüyle milli servetin kurtarılmasını sağlayacaktır.	Kamu-Özel İşbirliği
Giresun II. OSB Mesleki Eğitim ve Danışmanlık Merkezi	Sanayi ve Hizmet	Giresun Merkez ve Bulancak İlçesi	Projenin konusu; Giresun II. OSB bünyesinde öncelikli olarak OSB'de bulunan işletmelerin çalışanlarına olmak üzere civar işletmelerin çalışanlarına eğitim vermek, mesleki becerilerinin geliştirilmesi ve aynı zamanda işletmelere ağırlıklı olarak ihtiyaç duydukları alanlarda danışmanlık temin etmek üzere bir eğitim ve danışmanlık merkezinin kurulmasıdır. Proje içeresinde: i) CAD/CAM laboratuvarı ve eğitim birimi, ii) Elektrik-elektronik eğitim laboratuvarı, Hassas metal işleme atölyesi, yatay ve dikey işleme iv) CAM destekli ahşap işleme atölyesi ve v) Hazır giyim atölyesi ile bunların makine ve donanımları ve kreş binası planlanmaktadır.	Kamu
Giresun Kamp Eğitim Tesisleri ve Yüksek İrtifa Spor Merkezi	Turizm ve Spor	Giresun, Dereli (Kulakkaya Yaylası)	Kulakkaya Turizm Merkezinde, yörenin özgün mimari yapısına uygun bir doğa sporları merkezi oluşturarak ulusal ve uluslararası spor müsabakalarına ev sahipliği yapmak, ayrıca bölgemizde alternatif turizm alanları olan ekstrem doğa sporları, karavan-kamp turizmi, kış turizmi ile gastronomi turizminde çeşitliliği artırmak ve yörenin turizm etkinliklerini on iki aya yayarak yerli ve yabancı ziyaretçilerin konaklama sürelerini uzatmak projemizin özel amaçlarını oluşturmaktadır.	Kamu-Özel İşbirliği

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
Fındık Müzesi Fındık TEMA PARK	Gıda-Turizm-Sanayi	Giresun, Merkez	Fındık TEMA parkının başlıca amacı tarımsal ve yöresel ürün olan fındığın daha geniş kitlelere ulaştırılması ve buna bağlı olarak bölge turizminin ve ekonomisinin güçlendirilmesidir. Bölgede alternatif gelir kaynaklarının artırılması ve fındık sektörünün bütün bileşenlerinin içeresinde barındıran fındık müzesi ve tema parkı, istihdam, tanıtım, sektörel kümelenme gibi alanlara direk katkı sağlayacaktır.	Kamu
Giresun Kış Turizm Merkezi Projesi	Turizm ve Spor	Giresun, Dereli	Giresun ilinde kısa süren turizm sezonun daha uzun bir zaman dilimine yayılması ve turizm türlerinin arttırılması planlanmaktadır. Özellikle ilin ekonomik yapısına ve kalkınmasına büyük öneme sahip hizmet sektörünün gelişmesi ve istihdamın kalıcı hale gelmesi için turizm sezonun ve türlerinin arttırılması gerekmektedir. Bu kapsamda Dereli-Bulancak ilçelerinde rakımın 2000 metrenin üstünde ve zirve kısımlarının 2600-3100 metre aralığında, büyüklük olarak da mega kış turizm merkezleri için kullanılan 500 hektarlık limitin üstünde olmasından dolayı uluslararası kış turizmine yayla ve alternatif turizme hitap edebilecek büyüklüğe sahiptir. Fizibilite çalışmalarının olumlu sonuçlanmasında sonra ildeki ilgili kurumların bu hedefe yönelik çalışma yapması beklenmektedir.	Kamu
Giresun III. İhtisas OSB	Sanayi	Giresun, Espiye	İlin yatırım ortamına bakıldığında özellikle yeni yatırımların yapılabilecek alanların çok az olması ve olan alanların da altyapı hizmetlerinden yoksun olması nedeni ile ilin doğu yakasına özellikle katma değeri yüksek fındık ve mamullerinin üretilmesine yönelik Fındık İhtisas OSB' nin kurulması önem arz etmektedir. İlgili sektör ildeki en büyük sektör olup en yüksek istihdamı ve ihracatı bu sektör sağlamaktadır. Gelen yatırım taleplerinin karşılık bulması ve ilde özel sektörün yatırım yapabilecek altyapı ve üstyapı problemi olmayan bir alan sağlanacaktır. Ayrıca ilde bulunan ve 4.5 milyon ton kapasiteli deniz limanı, kara ve hava yolu ağının gelişmiş olması yatırımcıyı daha fazla cezbetmektir.	Kamu-Özel İşbirliği
Giresun Gıda UR-GE Kümesi	Sanayi	Giresun, Merkez	Giresun ili Türkiye fındık üretiminin %18'ini karşılamaktadır. Bunun bir yansıması olarak da gıda sanayi alanında Giresun'da faaliyet gösteren birçok işletme vardır. TOBB verilerine göre kapasite raporlarında en çok kodlanan faaliyet, gıda sanayi(53) alanındaki firmalara aittir. Bu firmaların büyük bir	Bakanlık UR-GE Fonu

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			çoğunluğu da fındık kırma, işleme ve fındık mamulleri üretimi alanlarında faaliyet göstermektedir. Giresun'da üretilen fındığın tamamına yakını iç fındık olarak (yarı mamul) ihraç edilmektedir. Özellikle fındığın en önemli hammaddesi olduğu çikolatanın üretimi, ihracatı gerçekleştirdiğimiz ülkelerde yapılmakta ve tekrar başka ülkelere ihraç edilmektedir. Giresun'da fındık mamulleri üretimi yapan firmaların üretim kapasiteleri ve ticaret hacimleri diğer sektör firmalarına nispeten düşük seviyelerdedir. Bu nedenle fındık ve fındık mamulleri sektöründeki firmalar yeni ürünlerle yeni pazarlara ulaşarak ihracat gelirlerini artırmayı hedeflemektedirler.	
Hazır Giyim Sektöründe Üretim Verimliliğinin Arttırılması	Sanayi	Giresun-Ordu	Gerçekleştirilecek proje ile aşağıdaki maddelerde belirtilen hususlarda gelişim sağlanması hedeflenmektedir: - Giresun ve Ordu illerinde hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin üretim maliyetlerinin azaltılması ve verimliliklerinin arttırılması -İşgücünün sektörle doğru bir şekilde buluşturulması -Üniversite, TSO ve diğer kurumların yer alacağı ortak bir mekanizma kurulması - Kobilerin kapasitelerinin çeşitli araçlarla geliştirilmesi ve eğilimi olan Kobilerin tasarım ve koleksiyon kapasitelerinin geliştirilmesi -Kobilerin katma değer yaratacak ve ihracat yapma olasılığını arttıracak danışmanlık ve teknik destekler ve faaliyet gösteren firmalara sürekli eğitim ve danışmanlık hizmetleri beraberinde değer zinciri ve kümelenme ağının oluşturulması.	AB FONU
"Atölye08"- Katma Değerli Ahşap Ürünler İmalatı	İmalat	Artvin, Şavşat, Ardanuç, Yusufeli	TUİK Verileri ile bazı araştırmaların ortaya koyduğu verilere göre Artvin ilinin göç veren bir statüde olması (bunun temelinde iş imkanlarının kısıtlılığının olması) ve projenin uygulanacağı ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi bakımından geri sıralarda olması yeni iş ve istihdam imkanlarının oluşturulmasının elzem olduğunu göstermektedir. Bu ihtiyaca binaen orman kaynağı potansiyeline de dayanarak ahşap alanındaki potansiyeli harekete geçirip katma değer oluşturulacak şekilde ahşap ürünlerin üretilmesi için gerekli fiziki ve beşeri altyapının kurulması projenin amacıdır. Bu sayede genç ve kadın işgücüne yönelik	Güdümlü Proje

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			olarak da yeni iş ve istihdam imkanları oluşacak, mesleki bilgi ve becerilerin geliştirilmesine ve kırsal kalkınmaya da olumlu yönde katkı sağlanmış olacaktır.	
Beşpare Ekoköy Projesi	Turizm	Artvin, Şavşat (Beşpare Köyleri)	Birbirleriyle yol bağlantısı bulunan ve Artvin'e çok yakın olan Beşpare köylerinin (Salkımlı, Seyitler, Vezirköy, Ahlat ve Varlık Köyleri) mevcut potansiyeli değerlendirilerek "Ekolojik Köy" formatında turizme kazandırılması hedeflenmektedir. Turizmin yanı sıra kırsal kalkınmaya altlık teşkil edecek yöresel ürünlerin imalatı gibi alanların da aktif hale getirilmesi amaçlanmakta olup şuanda Artvin Çoruh Üniversitesi tarafından DOKA destekli olarak yürütülmekte olan fizibilite projesinin sonucunda ortaya çıkan potansiyel alanlara yatırım yapılması uygun görülmektedir. Proje, DOKA Bölge Planında bölgesel gelişim eksenlerinde stratejiler bölümündeki yenilikçi ve rekabetçi ekonomi başlıklı eksenin amaçlarında yer alan "Turizm sektörü gelişimini bölge halkının refah ve yaşam kalitesini artıracak şekilde planlamak" başlıklı amaç ile ilişkilendirilmektedir.	Devlet Destekleri
Biyosfer Rezervi Markasının Sürdürülebilir Ekonomik Değere Dönüştürülmesi Projesi	Tarım - Turizm	Artvin, Borçka (Camili Havzası)	Proje ile UNESCO tarafından 2005 yılında Biyosfer Rezervi Alanı olarak ilan edilen Camili havzasında elde edilen Organik Sertifikalı tarımsal ürünlerin, işlenmesi, paketlenmesi ve Tarım ve Orman Bakanlığınca Türk Patent Enstitüsü'nden tescillenerek Camili Köyler Birliği' nin kullanımına tahsis edilerek Biyosfer Rezervi Markası ile pazara sunulması ve bu çerçevede örnek bir kırsal kalkınma modelinin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.	Proje sermaye ihtiyacı Ziraat Bankası genel Müdürlüğünce karşılanmak üzere DOKA-DOKAP gibi proje finansmanı sağlayan İdarelerce finanse

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			Proje ile elde edilecek ekonomik fayda yine Camili Köyü' nün eğitim, sağlık, turizm, altyapı vb. alanlar ile diğer projelerde kullanılarak, yöre halkının refahı ve yaşam kalitesi arttırılması projenin diğer amacıdır.	edilmek üzere tasarlanmıştır.
Murgul Açık Hava Bakır Madeni Müzesi Projesi	Turizm	Artvin, Murgul	TR90 Doğu Karadeniz 2014-2023 Dönemi Bölge Planı'nda da belirtildiği üzere Bölge'de turizm, sadece konaklama faaliyeti olarak algılanmakta ve tek boyutlu olarak ilerlemektedir. Turizm sektörünün diğer sektörlerle ilişkisi yeterince kurulamamaktadır. Turizm sektörünün çok boyutlu yapısının bölge halkının yaşam standartlarını artıracak, yeni iş olanakları yaratacak ve bölgesel katma değer üretimine katkıda bulunacak şekilde yapılandırılması gerekmektedir. Bu doğrultuda 100 yıldır madenci şehri olan Murgul'da yapılacak olan bu proje ile açık hava maden müzesi, kapalı maden müzesi ve eğitim alanları ile maden park kurulacak, maden müzesi ve Eti Bakır Damar İşletmesi arasında teleferik hattı yapılacak, Murgul ilçe merkezinde yer alan tarihi evler restore edilecek, ilçe merkezindeki diğer dükkan ve evlerin de tarihi yapılarla uyumlu olacak şekilde dış cephe yenilenmesi yapılacak ve tarihi bakır madeni şehrinin girişinden başlayarak ilçe merkezinin belirli alanlarına bakır madenini simgeleyen yapılar oluşturulacaktır. Projenin tamamlanmasıyla Murgul Bakır Madeni Açık Hava Müzesi dünyada birçok örneği olan ve binlerce ziyaretçinin ilgisini çeken açık hava maden müzelerinin Türkiye'deki ilk örneği olacak ve ilçeye de yeni bir turizm destinasyonu kazandırılmış olacaktır. Proje ile ilçede turizm canlanacak, turizm çeşitliliği sağlanacak, ilçe tematik turizm adına önemli bir örnek teşkil edecek ve ilgili alan eğitici ve kültürel açıdan zengin bir konsept şeklinde dizayn edilerek bu anlamda da ziyaretçilerine hizmet etmiş olacaktır. Ayrıca projenin tamamlanmasıyla yer altı ve yer üstü zenginlikleri bir arada gösterilecek, yeşilin ve bakır madeninin bir arada yer aldığı restorasyon alanları da ziyaretçilere sunularak kamuoyundaki maden ve madencilik	Devlet Destekleri

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			faaliyetlerinin çevre ve insan sağlığını olumsuz etkilediği şeklindeki algı ortadan kalkmış olacaktır.	
Artvin Turizm Konsept Master Planı Çalışması Kapsamında Planlanmış Olan Yatırımların Hayata Geçirilmesi Projesi	Turizm	Artvin, Merkez (Baraj Bölgesi)	DOKA tarafından yaptırılan Turizm Konsept Master Planı çalışması kapsamında yer alan 8 adet cazibe noktasının planlandığı şekilde yatırımının yapılarak hayata geçirilmesi uygun olacaktır. Alternatif turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, turist sayısı ile ilde geceleme sayısının artırılmasına olumlu yönde katkı sağlaması projenin beklenen sonucudur.	Kamu-Özel İşbirliği
Akıllı Köy	Tarım, Bitkisel ve Hayvansal Üretim	Gümüşhane, Kelkit	Gümüşhane ilçeleri ve kırsal kesiminde, erişilebilirliğin, hizmet sunumu ve kalitesinin düşük olması, kamu ve özel sektör yatırımlarının azlığı nedenleriyle iş olanaklarının çeşitlenememesi, gelişememesi, genç nüfusun yoğun göçü gibi başlıca sorunlar bulunmaktadır. Projenin genel hedefi, dünyadaki en yeni tarım teknolojilerini kullanarak tarımsal üretimde verimliliği bilgi ve iletişim teknolojileriyle artırmak, bu sayede gençlere çiftçiliği sevdirerek göç ve işsizliğin önüne geçmek, kırsalda yaşam kalitesinin artmasına katkı sağlamak ve sürdürülebilir ekonomik güçlenme kaydederek diğer köylere de bu teknoloji ve dijitalleşmenin yayılmasını sağlamaktır. Projenin amacı, kırsal alanları ekonomik, sosyal ve fiziksel olarak sürdürülebilir alanlara dönüştürmek için bir farkındalık yaratma ve kırsal kesimdeki dezavantajlı gruplara yönelerek bölgedeki genel kalkınmayı tetikleyecek olan kırsal çağdaşlaşma girişimi meydana getirmektir. Proje ile geleneksel tarım yöntemlerini ileri teknolojinin olanaklarıyla birleştiren yeni nesil kırsal yaşam şekliyle, hem ildeki diğer köy ve kırsal yerleşimlere, hem de bölge ve ülke genelinde örnek teşkil edebilecek bir model ortaya konmaya çalışılacaktır.	Devlet Destekleri
Tarım Teknokent	Tarım, Bitkisel ve	Gümüşhane, Merkez	Yazılım ve teknoloji start-up ve şirketlerinin bitkisel ve hayvansal üretimde, makineleşme ve otomasyon, ilaç ve gıda sanayiine yönelik	Kamu-Özel-Üniversite İşbirliği

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
	Hayvansal Üretim		güncel teknolojik çözüm fikirlerinin ve ticarileştirilmesi çalışmalarının yapılacağı ihtisas teknokent kurulması amaçlanmaktadır. Bitkisel ve hayvansal üretim sektörlerine yönelik teknoloji ve yazılım desteği ile modern tarım uygulamaları ve ortak çözümler üretilmesi, tarımsal gelirler ve verimliliğin artırılması ile bölgedeki potansiyellerin hayata geçirilmesi açısından önemlidir.	
Et Entegre Tesisi	Hayvancılık	Gümüşhane, Kelkit	Kırsal bölgelerde sürdürülebilir bir büyüme ortamının verimlilik artışı yoluyla sağlanması açısından tarımdan sanayiye doğru bir geçiş öncelikli bir alan olarak yer almaktadır. Plan tarım sanayi entegrasyonunun faktör verimliğinde sağlayacağı iyileşmeyle birlikte bölgesel katma değerde bir gelişme amaçlanmaktadır. Kelkit yöresi mevcut hayvancılık faaliyetlerinin canlı hayvan ticareti ölçeğinden çıkarılarak katma değerli ürünler ve markalar üretecek bir tesis kurulması amaçlanmaktadır. Söz konusu proje bölgenin en önemli hayvan pazarı konumundaki Kelkit hayvan pazarı ve yapılmakta olan Kelkit İhtisas OSB ile bütünlük arz etmektedir.	Güdümlü Proje
Entansif Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği Organize Bölgesi (Hayvancılık Geliştirme Merkezi - HAGEM kurulması)	Hayvancılık	Gümüşhane, Merkez	Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini endüstriyel bakışla yeniden yapılandırarak kırsaldan kente taşımak ve şehirli girişimci kitlenin şehirden kopuk olmayan bu modelle hayvancılık üretimine yatırım yapmasını sağlayarak hayvancılık üretimini ve istihdamı artırmak amaçlanmaktadır.	Kamu – Özel İşbirliği
Küçükbaş Hayvancılık Yetiştiriciliği Artırma Projesi	Hayvancılık	Gümüşhane; Kelkit, Köse, Şiran	Gümüşhane'nin Kelkit Havzasında yer alan ilçelerinde halkın çoğunluğu geçimini bitkisel üretim ve hayvansal üretimden sağlamaktadır. Bölgede hayvancılık faaliyetleri aile tipi küçük işletmelerde yapılmaktadır. Doğu Karadeniz'in en fazla merasına sahip ili olan Gümüşhane'de orman alanlarında ve ova köylerindeki meralar genelde kısa yapılı bitkilerden oluştuğu için koyun yetiştiriciliğine daha uygun şartlar sunmaktadır. Ayrıca bölgede sulama suyu imkânları sınırlı, araziler çok parçalı ve küçük parsellerden oluşmaktadır. Bu durum arazilerden yeterince yararlanmayı	Kamu – Özel İşbirliği

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			engellemekte ve bölge dışına gerçekleşen göç hareketini daha da arttırmaktadır. Bu proje ile kırsal kesimdeki yetiştirici desteklenerek özellikle genç nüfusun köyünde kalması özendirilecek, meraların ekonomiye kazandırılması ve kırsal üretimde katma değerin arttırılmasına katkı sağlanacaktır.	
Kayak Simülasyon Merkezi Kurulması	Turizm	Gümüşhane, Merkez	Gümüşhane ilinde öğrenciler ve gençlere yönelik teknolojik eğitim atölyesi eksikliği, ildeki sosyal donatı alanları ve sosyal mekânların sayılarının yetersiz olması dolayısıyla öncelikle kentte yaşamak için farklı bölgelerden gelen öğrenci ve çalışanlar olmak üzere kent sakinlerinin kentten memnuniyetsizlik duyabilmelerine neden olmaktadır. Ayrıca şehirde turistlerin ilgisini ve konaklama sürelerini artıracak alternatif turizm alanları ve faaliyetlerinde eksiklikler olması gibi temel sorunlar da mevcuttur. Projenin genel hedefi, Gümüşhane ilinde Merkez ilçeye bağlı Tarihi Süleymaniye Mahallesinde kurulacak bir merkezle öğrencilere yeni teknolojilerle ilgili beceri kazandıracak imkanların sunulması, burada yer alacak kayak simülasyon, kafe ve eğlence alanıyla ildeki yaşam kalitesi ve memnuniyetin artırılmasına katkı sağlanması, aynı zamanda tarih, kültür ve kış turizmi olanaklarıyla öne çıkacak olan Süleymaniye Mahallesine ve il turizminin gelişimine katkıda bulunmak gibi bütünleşik bir gelişim elde etmektir. TÜİK Yaşam Endeksi araştırmasına göre Türkiye'de bulunan iller arasında 50. sırada yer alan Gümüşhane ili sosyal yaşam sıralamasında ise 66. sırada yer almaktadır (TÜİK, 2015). Kentte yaşayan insanların memnuniyet düzeylerinin artırılması için sosyal yaşamın kalitesinin yükseltilmesine yeni sosyal donatı alanlarının hizmete açılmasına ihtiyaç vardır. Bu eksiklik, ildeki önemli turistik değerleri ziyarete gelen ve sayıları her yıl giderek artan turistlerin ağırlanması noktasında da belirgin hal almaktadır.	Kamu-Özel İşbirliği

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
Satala Antik Kenti Simülasyon Merkezi	Turizm	Gümüşhane, Kelkit	Gümüşhane şehir merkezine yaklaşık 88 km, Kelkit ilçe merkezine ise 28 km mesafede bulunan Satala Antik Kenti, Hitit, Asur, Roma, Bizans gibi bir dönemin önemli imparatorluklarına ev sahipliği yapmış olup yapılan bazı arkeolojik çalışmalarda yörenin Erken Bronz Çağına kadar uzanan tarih öncesi bir geçmişi olduğu ortaya konmuştur. Antik dönemde Anadolu ve Kapadokya'dan Karadeniz'e açılan ve diğer iç bölgeleri birleştiren stratejik yapısıyla önemli bir yerleşim alanı durumunda olan kentin, hâlâ saklı durumda kalan önemli tarihi kalıntılarının olduğu düşünülmektedir. Roma İmparatorluğu'nun Anadolu'daki 4 lejyonundan en kuzeydeki 15. Apollinaris'in bulunduğu antik kentin bilinirliğini artırmak ve turizme kazandırmak için yörenin tarihteki önemini yansıtan turistik bir tanıtım merkezi kurulması, devam eden kazı çalışmaları tamamlanana kadar ziyaretçiler için önemli bir bilgilendirme ve iyi vakit geçirme hizmeti sağlanmış olacaktır.	Kamu
Harşit Çayı Yapay Rafting Parkuru	Turizm	Gümüşhane, Merkez	Proje ile turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve ildeki turizm potansiyelinin değerlendirilmesi amacıyla Harşit Çayı üzerinde yaklaşık 10-15 dekarlık uygun bir alanda 350 metre uzunluğunda yapay rafting parkuru yapılacaktır.	Kamu-Özel İşbirliği
Zipline ve Raylı Kızak Yapımı	Turizm	Gümüşhane, Merkez	Proje ile turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve ildeki turizm potansiyelinin değerlendirilmesi amacıyla dağlık alan için tasarlanmış raylı sistem eğlence aracı kızak (roller coaster) güzergâhı oluşturulacak ve belirlenecek bir vadi içinde zipline hattı kurulacaktır.	Kamu-Özel İşbirliği
Kelebek Parkı Projesi	Turizm	Gümüşhane, Merkez	Kelebeklerin dünyada yaklaşık 17.000, Türkiye'de ise 400 kadar türü bulunmaktadır. Kelebeklerin tüm Avrupa'daki toplam tür sayısı 482'dir ve Avrupa'daki hiçbir ülkenin kelebek türü sayısı Türkiye'dekinden fazla değildir. Gümüşhane ili ise sahip olduğu 218 adet kelebek çeşidi ile Türkiye'nin bu alanda en zengin ili konumundadır. Gümüşhane'nin kelebek çeşidi sayısının olası yeni türler ile daha da yukarı çıkabileceği bu nedenle yeni türlerin dahil edilmesi ve mevcut türlerin analizi için envanter çalışmalarının yapılacağı araştırma merkezi kurulması ve sahip olunan bu zenginliğin turizme kazandırılması için bir Kelebek Parkı	Kamu

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			kurulmasının ilin tanıtımı ve turizminin geliştirilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.	
Madencilik Müzesi	Turizm	Gümüşhane, Merkez	İlk Tunç Çağına dayanan madencilik tarihine sahip olan Gümüşhane'de Hititler, Persler, Romalılar, Bizanslılar, Trabzon Rum İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu gibi pek çok önemli uygarlık madencilik yapmıştır. XVII. yy. da altın çağını yaşayan bölgedeki maden işletmeleri XVIII. yüzyılın sonlarına kadar oldukça aktif şekilde faaliyetlerine devam etmiştir. Bu dönemden sonra ise üretim zamanla azalarak bölgedeki maden işletmeleri yavaş yavaş terk edilmeye başlanmıştır. Gümüşhane kültürel mirasının en eski öğeleri arasında sayabileceğimiz madencilik, ilin tanıtımı ve turizm çeşitlendirmesi açısından önem taşımaktadır. Gümüşhane'de bir madencilik müzesi kurularak ildeki turizm değerlerinin sayısı ve çeşitliliği arttırılarak turistlere daha zengin içerik sağlanabilecektir. Madencilik müzesi, Gümüşhane Üniversitesi madencilik bölümü için de önemli bir öğrenim merkezi olarak hizmet verebilecek ve ayrıca diğer okul öğrencileri için de turlar düzenlenerek öğrencilerin yerinde öğrenmeleri için büyük bir fırsat sunacaktır. Bunların yanında maden müzesi, Osmanlı döneminde paraların bir kısmının basıldığı Canca darphanesi ile bir bütünlük oluşturacak ve o dönemin atmosferini günümüze aktarmakta daha başarılı olacaktır	Kamu
Balıkçılığa Yönelik Girişimciliği Destekleme	Hayvancılık	Gümüşhane, Merkez	Harşit Çayı suyunun soğuk ve oksijence zengin olmasından dolayı burada üretilen balığın et kalitesi diğer bölgelerde üretilenlere göre daha yüksek özellikler taşımakta ve daha çok rağbet görmektedir. Ayrıca iklim koşulları sayesinde yılın daha fazla bölümünde üretim yapılabilmektedir. Mevcut durumda Torul ve Kürtün ilçelerindeki az sayıda üreticinin yaptığı üretimin önemli kısmı yurt dışı pazarlarda tüketilmekte olup sektörün soğuk hava deposu eksikliği, buzhane ve buz eksikliği ile sevkiyattaki sorunları ve bazı üretim tekniklerinin modernleşmesi gibi sorunların çözümüyle büyük bir potansiyeli bulunmaktadır.	Kamu-Özel İşbirliği

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
Kuşburnu Araştırma Merkezi ve Botanik Parkı Projesi	Tarım	Gümüşhane, Merkez	Kuşburnu bitkisinin Türkiye'de doğal olarak yetişen 27 türünden 17'si Gümüşhane'de bulunmaktadır. Gümüşhane'nin gen merkezi olduğu kuşburnu meyvesine ilişkin araştırma çalışmaları yapmak, söz konusu potansiyelin değerlendirilmesi ve ile ekonomik katkısının arttırılması amaçlarıyla bir araştırma merkezi kurulması ve farklı kuşburnu türlerinin ve yöresel kuşburnu ürünlerinin ziyaretçilerle buluşacağı bir botanik park kurulması planlanmaktadır.	Kamu
Tıbbi Aromatik Bitki Potansiyelinin Harekete Geçirilmesi	Tarım	Gümüşhane, Merkez	Tıbbi ve aromatik bitkiler tıbbi özellikleri, baharat olarak kullanılması, ihracat ürünü olması nedeniyle ekonomik açıdan oldukça önemlidir. 253 endemik bitki çeşidiyle Gümüşhane Karadeniz'in bu açıdan en zengin ilidir. Bölgenin tıbbi ve aromatik bitki potansiyelinin yapılacak AR-GE ve kültüre alma çalışmaları ile geliştirilmesi, kırsalda gelirin artırılması, doğal toplamanın sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesi ve organik sertifikalandırılması, ön işlemlerin bölgede yapılarak katma değerin artırılması gibi çalışmaların yürütülmesi ve yörenin bu zenginliğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.	Kamu
Arı Ürünleri Üretim ve Araştırma Tesisi, Arıcılık Müzesi ve Apiterapi Merkezi	Turizm, Sanayi, Sağlık	Ordu, Altınordu	Arı kovanı sayısı ve arı ürünleri üretimi bakımından Türkiye'de lider olan Ordu'da arıcılık sektöründe katma değerli ürün üretilememektedir. Proje ile arı ürünlerinin bir ya da birden fazla hastalığın önlenmesi ya da iyileştirilmesi amacıyla kullanıldığı Apiterapi Merkezi ; polen, propolis ve arı zehiri gibi ürünlerin üretildiği ve alternatif kullanım şekillerinin araştırıldığı Arı Ürünleri Üretim ve Araştırma Tesisi'nin kurulması ile ayrıca geçmişten günümüze arıcıkla ilgili alet, ekipman ile panorama veya görsel film merkezinin bulunduğu bir Arıcılık Müzesi yapılması planlanmıştır.	Kamu
Çambaşı Yaylası Sporcu Kamp Merkezi	Turizm, Spor	Ordu, Kabadüz	Çambaşı Yaylası'nda yapılabilecek turizm faaliyetlerini çeşitlendirmek ve Çambaşı Yaylası'nı dört mevsim ziyaret edinilebilir bir cazibe merkezi haline getirmek amacıyla Çambaşı Yaylası'na yaz mevsiminde başta futbol olmak üzere diğer spor branşlarının da kullanabileceği bir spor kamp merkezinin yapılması, kış mevsiminde ise kış sporlarının geliştirilmesine odaklı, var olan	Kamu-Özel İşbirliği

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			kayak merkezinin tanıtımı ve faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ile turizmin 4 mevsime yayılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda bağlantı yollarının iyileştirilmesi, futbol sahalarının yapılması, kapalı spor salonu yapılması, uluslararası konferans düzenlenmesi, sürdürülebilir turizm strateji belgesinin hazırlanması ve uygulanması, tanıtım faaliyetlerinin yapılması planlamaktadır.	
Ünye Yaşlı Bakım ve Dinlenme Merkezi	Sosyal	Ordu, Ünye	Ordu'nun Ünye ilçesinde bulunan manyetik siyah kum, zengin mineraller ve bileşenleri nedeniyle özellikle fizik tedavi alanında kullanılmakta olup, bu özelliği nedeniyle de özel sektörden rağbet görmektedir. Ünye manyetik siyah kumunun kullanıldığı çeşitli sağlık hizmetleri ile ilgili diğer hizmetlerin yaşlılara sunulacağı bir merkezin kurulması önerilmektedir.	Özel
Akıllı Sera Projesi	Tarım	Ordu; Fatsa, Ünye, Gülyalı	Bölgenin sebze ihtiyacını karşılamak üzere iyi tarım uygulamaları ile yıllık bin ton üretim yapabilecek ve en az yaklaşık 50 dönüm alanda faaliyet gösterecek akıllı sera yatırımları yapılması planlanmaktadır. Bu tesislerin Tarım Kredi Kooperatifi tarafından yürütülen Sera A.Ş. ile de işbirliği yapması desteklenmelidir.	Özel
Gidyadan Gübre Üretim Tesisi	Tarım	Ordu, Altınordu	Gidya, linyit havzalarında linyit katmanlarının üst kısmında bulunan ve asit karakterli topraklar için tarımsal değeri yüksek olan ve içerisinde yüzde 40-50 organik madde, yüzde 30-40 kireç ile az miktarda kil ve suda yaşamış canlı kabuklarını barındıran doğal bir materyaldir. Ordu Üniversitesi tarafından yapılan çalışmalara göre gidya uygulamalarının fındıkta ideal gübrelemenin yapıldığı uygulamalara göre verimi yüzde 54 oranında artırdığı belirlenmiştir. Bu alınan verim mevcut üretim ile kıyaslandığında ise yaklaşık yüzde 130 oranında bir verim artışına karşılık gelmektedir. Ayrıca bu çalışmalarda, gidya uygulamalarının randımanı da önemli ölçüde artırdığı belirlenmiştir. Sonuç olarak Karadeniz Bölgesi'nde kirece göre daha ucuz ve milli bir kaynak olan gidyanın kullanımının fındıkta verimin ve kalitenin artırılmasının yanı sıra ticarileşmesi halinde ülke ekonomisine de önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle gidya ile çeşitli mineraller karıştırılarak fındık sektörü için ideal bir gübre üreten bir tesis bölge için önemli bir kazanım olacaktır.	Özel

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
Bolaman-Efirli Arası Kıyı Turizmi Altyapısı İyileştirme Projesi	Turizm	Ordu, Perşembe	Citta Slow ilan edilen Perşembe İlçesi de dâhil olmak üzere Bolaman-Efirli arası bölgenin korunması, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve bu hat üzerindeki yaklaşık 50 işletme başta olmak üzere bölge turizminin gastronomi turizmi açısından destinasyon haline getirilmesi amacıyla; iç kesimler ile olan bağlantıların iyileştirilmesi, durak noktalar oluşturma, tabelalandırma ve yönlendirme, doğayı korumaya yönelik önlemler ve işletmelere yönelik eğitimler yapılması planlanmaktadır.	Uluslararası Fon
Yöresel Ürün Satış Merkezi	Turizm	Ordu, Altınordu	Ordu ilinde başta fındık ve fındık mamulleri olmak üzere birçok yöresel ürün üretilmesine rağmen, üreticilerin şehir içinde yöresel ürünleri teşhir edebileceği ve satabileceği alanların olmaması nedeniyle yapımı devam eden Ordu çevre yolunun Karadeniz Sahil Yolu ile kesiştiği iki noktada yöresel ürün satış alanlarının oluşturulması önerilmektedir.	Özel
Mobilya Ortak Kullanım Merkezi	Sanayi	Ordu, Altınordu	Mobilyacılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından yapılacak olan mobilyacılar sitesi içerisinde, mobilya sektöründe faaliyet gösteren Kobilerin üretim ve pazarlama kabiliyetlerinin güçlendirilerek rekabet gücünün artırılması amacıyla, tüm firmalara hizmet verecek bir ortak kullanım atölyesi oluşturulması, mobilyacıların rekabet gücünü artıracaktır. Bu merkezde mobilya üretim parkuru, tasarım merkezi, danışmanlık ve inovasyon birimi, pazarlama ve dış ticaret birimi, eğitim ve bilgilendirme birimi bulunacaktır.	Uluslararası Fon
Fındıkta Tarımsal Üretim Şirketlerinin Kurulması	Tarım	Ordu	Fındık yetiştiriciliği arazilerinin çok parçalı, düşük verimli ve küçük ölçeklerde olması nedenleriyle üreticilerin önemli bir kısmı tarafından birincil gelir kaynağı olarak görülmemektedir. Bu nedenle küçük parçalı tarım arazilerini üreticiden uzun süre ile kiralayacak, gerekirse tarım arazilerini kiraladığı kişileri de yine bu arazilerin gerekli olan bakım çalışmalarında istihdam edecek ve iyi tarım uygulamaları ile yüksek verim elde edebilecek kooperatif ya da şirketler ile sürdürülebilir fındık tarımının yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.	Kamu-Özel İşbirliği
Su Ürünleri İhtisas OSB	Hayvancılık	Trabzon	Su ürünleri yatırımları için ilde mevcut yatırım yeri olmaması, OSB'lerin su ürünleri yatırımlarına çoğunlukla yer tahsis etmemesi, İhtisas OSB'lerde daha çok katma değerli ihraç potansiyeli yüksek imalatların yapılabilecek ve	Kamu-Özel İşbirliği

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			sektörün tüm tedarik zincirinin faaliyet gösterebilecek olması nedenleriyle bu projenin gerçekleştirilmesi düşünülmektedir.	
Tünel Akvaryum Projesi	Turizm	Trabzon, Ortahisar	Projenin iki vadi arasındaki Trabzon ilinde sürdürülebilir turizm çalışmaları kapsamında turizm aktivite çeşitliliği oluşturacak olması ve yeni bir turizm destinasyonun ile kazandırılması	Kamu-Özel İşbirliği
Ortahisar İpekyolu Canlandırma Turizm Projesi	Turizm	Trabzon, Ortahisar	Projenin içinde yer alan 5 yıldızlı tatil köyleri, spor köyü, macera parkı, yöresel ürünler satış birimleri, uzay gözlemevi vb. tesislerle turizm aktivite çeşitliliğinin sağlanması, turistlerin ilde konaklama sürelerinin arttırılması, ve yeni bir turizm destinasyonu kazandırılması	Kamu-Özel İşbirliği (Yap-İşlet-Devret)
Tonya Veli Tepesi Yayla Tatil Köyü Projesi	Turizm	Trabzon, Tonya	Kurumumuz tarafından yaptırılan Tonya Turizm Master Planının en cazip turizm noktası olan Veli Tepesine yayla tatil köyü, macera parkı, fizik ve rehabilitasyon merkezi, seyir terasları, mesire alanları ve günübirlik turizm tesislerinden oluşan proje sayesinde yeni bir turizm destinasyonu kazandırılacak ve Tonya'nın turizm potansiyeli artırılacaktır.	Kamu-Özel İşbirliği (Yap-İşlet-Devret)
Uzungöl Kış Turizm Merkezi	Turizm	Trabzon, Çaykara	Trabzon'da oluşan turizm hareketinin katma değerini artırarak ekonomik ve sosyal kalkınmaya etkisinin yükseltilmesi temel amacıyla turizmde mevsimsellik etkisinin ortadan kaldırılması proje ile hedeflenmektedir. Proje; teleferik, macera parkı, kayak pistleri ve donatıları, 4 ve 5 yıldızlı iki adet 1000 oda kapasiteli otel ve 30 lüks konaklama amaçlı villadan oluşmaktadır.	Kamu-Özel İşbirliği (Yap-İşlet-Devret)
Savunma Sanayi Eğitim ve Simülasyon Merkezi	Teknoloji, Savunma	Trabzon	Savunma Sanayi Derneği tarafından yapılan kısa-orta-uzun vade ihtiyaç analizi kapsamında eğitim-simülasyon merkezi kısa vadede ülke ihtiyaçları arasındadır. Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Karadeniz Bölgesinde bulunan savunma sanayi firmaları işbirliği yaparak bu merkezi kurup işletebilir.	Kamu-Özel İşbirliği
Gülcemal Tema Park	Turizm	Trabzon, Ortahisar	Yaklaşık 700 dönüm dolgu alanına yapılacak su sporları merkezi, kafe-restoranlar, satış birimleri, marina, plaj, macera parkı ve mesire alanlarından oluşan tema park projesi su sporları aktiviteleri ve plaj ile hem bölge insanının hem de yerli-yabancı turistlerin Karadeniz ile iç içe zamanlarını keyifle geçirebilecekleri şehir merkezinde yeni bir turizm destinasyonu oluşturacaktır.	Kamu-Özel İşbirliği (Yap-İşlet-Devret)
Akçaabat Hıdırnebi Turizm Tatil Köyü Projesi	Turizm	Trabzon, Akçaabat	Yaklaşık 3500 dönüm üzerinde teleferik, tatil köyleri, küçük ölçekli kayak merkezi, su sporları merkezi, satış birimleri, macera parkı vb. tesislerden oluşacak projenin master planı hazırlanmış olup proje kapsamında Trabzon'un en çok ziyaret edilen ikinci yaylasında büyük ölçekli turizm	Kamu-Özel İşbirliği (Yap-İşlet-Devret)

Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama	Projenin Finansman Yöntemi
			yatırımları yapılacaktır. Master plan kapsamında 1/5000 ve 1/25000'lik imar planları hazırlanmış ve Turizm Bakanlığı'nca bu planlar onaylanmıştır. İmar planları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar sayesinde önemli bir turizm cazibe merkezi Trabzon'a kazandırılmış olacaktır.	
Sümela Manastırı Teleferik, Cam ve Ahşap Tasarımlı Teras Restoran	Turizm	Trabzon, Maçka	Proje kapsamında Sümela Manastırına yapılacak teleferik ve cam ile ahşap tasarımlı teras restoran sayesinde Sümela Manastırı'nın mevcut turizm potansiyeline pozitif katkı sağlanacaktır.	Kamu-Özel İşbirliği (Yap-İşlet-Devret)

*Yatırımlarda Devlet Destekleri Hakkında Kararın (bu kararın da değiştirilebileceği göz önünde bulundurularak) kapsamına girecek yatırımları ifade etmektedir.

EK-1/C Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

Hedef Ülke	Ziyaret Amacı	Ziyaretin ilişkili olduğu SOP	Beklenen Fayda	Kurulması Planlanan İşbirlikleri	Ajans Katılımcı Sayısı	Ziyarete Bölgeden Katılan Firma/Kurum/ Kuruluş/Kişi Sayısı
Azerbaycan	AITF Fuar Katılımı	Turizm 2.0	Turist Sayısını ve gelirlerini artırmak	Satış, pazarlama, B2B	2	25
Tunus, Cezayir	Roadshow	Turizm 2.0	Turist Sayısını ve gelirlerini artırmak	Satış, pazarlama, B2B	2	20
Lübnan, Ürdün	Roadshow	Turizm 2.0	Turist Sayısını ve gelirlerini artırmak	Satış, pazarlama, B2B	2	20
Çin, Kore, Japonya	Roadshow	Turizm 2.0	Turist Sayısını ve gelirlerini artırmak	Satış, pazarlama, B2B	2	20
İran	Roadshow	Turizm 2.0	Turist Sayısını ve gelirlerini artırmak	Satış, pazarlama, B2B	2	20
Slovenya/Estonya	Ekoturizm amaçlı tecrübe paylaşımı	Turizm 2.0	Bölgede alternatif turizm türlerinin çeşitlendirilmesi	Tecrübe paylaşımı, uzman görevlendirme, kurumsal kapasite	2	5
İtalya ve Fransa İş inceleme ziyaretleri	AB Projesi	Kırsal Kalkınma	İş inceleme ziyareti	Tecrübe paylaşımı	2	5

Ek-1/D Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Famtrip Organizasyonları	Turizm 2.0	Bölgeyi turizm tanıtımı	Bölge turizm potansiyelini hedef pazarlardaki bilinirliğini artırmak	TR90	THY, İlk Kültür Turizm, Yurtdışı Temsilcilikler	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Ocak-Aralık 2020
GençBizz Liseler Arası Girişimcilik Programı	Yeni Nesil Girişimcilik SOP	16-18 yaş lise öğrencilerinin sıfırdan kendi şirketlerinin kurarak, bir şirketin nasıl işlediğini birinci elden keşfetmelerini sağlamaktır	- 6 Adet İnovasyon Kampı - Öğrenciler tarafından 150 Şirket Kurulumu - 150 İş Dünyası Gönüllü Mentör	TR90	Toplantı yerleri, Gönüllü Öğretmenlerin transfer ve konaklama maliyetleri işbirliği sağlanacak kurumlar tarafından karşılanacaktır	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Ocak-Mayıs 2020
TR90 Girişimcilik Haftası	Yeni Nesil Girişimcilik SOP	TR90 bölgesinde orta ve yüksek öğretimlerde girişimcilik temasını yerleştirmek ve canlı tutmak, hedef kitleyi girişimciliğe teşvik etmek ve girişimcilere hizmet verebilecek ara yüzlerin tanıtımının yapılmasıdır.	-Hedef kitlede en az 2.000 kişiye ulaşmak - Katılımcıların en az %3'ünün ara yüzlere yönlendirilmesi - Konuklar ile ara yüzler arasında en az 6 adet işbirliğinin geliştirilmesi	TR90	Bölgedeki TTO, ön kuluçka ve kuluçka merkezleri, TGB'ler ve İl Milli Eğitim Müdürlükleri Kurumlar bünyesindeki katılımcıların transferlerinden, görünürlük malzemelerinin dağıtımından, organizasyon yerlerinin ayarlanmasından sorumlu olacaktır.	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Ekim 2020
Tematik Girişimcilik Yarışmaları	Yeni Nesil Girişimcilik SOP	Bölge için önem arz eden ve geleceğin sektörleri arasında yer alan 2 sektör ile ilgili tematik girişimcilik yarışmaları düzenlenerek bölgede farkındalık yaratmak ve özel sektör-girişimciler arasında iletişim kanallarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.	- 2 adet Tematik Girişimcilik Yarışması - Yarışma katılımcıları ile özel sektör temsilcileri arasında en az 3 adet işbirliğinin geliştirilmesi	Trabzon ve Rize	TSO ve Ticaret Borsaları, ilgili özel sektör firmaları Konuşmacı ücretleri, ödüller, reklam ücretleri ve catering hizmetleri işbirliği sağlanacak kurumlar tarafından karşılanacaktır	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Henüz Belirlenmedi

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Hemşeri Yatırımcılığı Tanıtım Etkinliği	Yeni Nesil Girişimcilik SOP	Bölgedeki girişimci adaylara yönelik mentörlük, danışmanlık ve finansmana erişim konusunda melek yatırımcılık konseptinin hemşeri yatırımcılara tanıtılması amaçlı organizasyonlar düzenlenecektir.	- 1 adet Tanıtım Organizasyonu - Hemşeri yatırımcı ağına dahil edebilecek en az 100 kişiye bilgilendirme yapısı	İstanbul	TSO ve Valilikler Catering hizmetleri, işbirliği sağlanacak kurumlar tarafından karşılanacaktır.	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Temmuz-Ağustos 2020
Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları, yurtiçi ve yurtdışı potansiyel yatırımcılar ile B2B programlarının düzenlenmesi	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yatırımcılara uygun yatırım yerleri sunmak ve yatırım ortamını tanıtmak için düzenlenecek etkinlikleri içermektedir.	- 2 adet B2B Organizasyonu	TR90	Valilikler, TSO, Yurt Dışı Temsilcilikleri, Özel Sektör Firmaları	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Temmuz – Ağustos 2020
Özel sektöre yönelik yönetim danışmanlığı konusunda danışmanlık verilmesi	Yerel Kalkınma Fırsatları	KOBİ'lerle yönetim ve işletme danışmanlığı ile kaynak verimliliği hususlarında ihtiyaç analizi, önceliklendirme alanlarında farkındalık oluşturmak için etkinlikler düzenlenecektir.	-12 adet farkındalık etkinliği	TR90	TSO, Üniversiteler, KOBİ'ler	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Mayıs-Haziran 2020
Girişimcilik ve Hemşeri Yatırımcılığı Zirveleri	Yeni Nesil Girişimcilik SOP	Girişimcilerin finansmana erişim imkanlarının, sektörel ve mesleki bilgilerinin ve iş bağlantılarının güçlendirilmesi amacıyla hemşericilik kavramı üzerinden organizasyonlar		TR90	TSO, Üniversiteler, İş Adamları Dernekleri ile işbirliği yapılacak olup kurumların organizasyonun duyurulması, konukların davet edilmesi ve organizasyona katılımlarının	Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	Eylül 2020

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		düzenlenmesi planlanmaktadır.			sağlanması noktasında destekleri beklenmektedir.		

Ek-1/E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli Ajans eliyle / Parçacıl hizmet alımı / Hizmet alımı	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Deneyim Turizmi Ürünleri Araştırması	Bölgenin sahip olduğu değerlerin turizme kazandırılması ve ticarileşmesini	Hizmet Alımı	Turizm profesyonelleri ile birlikte envanter taraması ve saha gezileri ile dünyada ve Türkiye'deki örnekleri ile karşılaştırılarak, sektör paydaşları ile paylaşılması.
Turizm Master Plan ve Yatırım Fizibilitelerinin Hazırlanması	Yeni destinasyonların planlanması ve kamu ve özel sektör yatırımlarına kazandırılması	Hizmet Alımı	Profesyonel planlama şirketlerinden alınması
Kültür, Gastronomi ve Ekoturizme Yönelik Araştırma Faaliyetleri	Bölgede turizm alt türlerinin geliştirilmesi, en uygun destinasyonların araştırılması ve rotalama faaliyetleri	Hizmet Alımı	Özellikle bölgedeki turizm profesyonelleri ile çalışılarak sahip olunan bilgi ve verinin derlenmesi, gerekmektedir.
Belediyeler İçin Atık Yönetimi Konusunda Araştırma Raporu Hazırlanması	Çevreye olumsuz etkilerinin maksimum olduğu düzensiz açıkta depolama yönteminin olumsuzluklarını ortadan kaldırmak için düzenli depolama sahalarının oluşturulması	Hizmet Alımı	Bölgedeki birçok ilçede bulunan vahşi depolama alanlarının ıslahı konusunda öneriler sunan bir araştırma raporunun profesyonel bir yapıdan alınması
Afet Yönetimi Araştırması	Bölgenin coğrafi şartlarından dolayı karşılaşılan olumsuz durumları en aza indirmek için alınacak önlemlerin belirlenmesi	Hizmet Alımı	Bölgede özellikle sel ve heyelan sıklıkla meydana gelmekte olup bölge bazlı alınması gereken tedbirleri içeren bir araştırma raporunun hazırlanarak paydaşlarla paylaşılması
Akıllı uzmanlaşma stratejisinin oluşturulması	Yatırımcılara uygun yatırım yerleri sunmak ve odaklanılacak sektörleri doğru seçmek üzere tematik alanların belirlenmesi	Hizmet Alımı	Uygun yatırım yeri analizleri ve konsept fizibilitelerin hazırlanarak paydaşlar ile paylaşılması
TR90 Yönetim Danışmanlığı İhtiyaç Analizi ve önceliklendirme	Bölgedeki girişimcilerinin ihtiyaç ve önceliklerinin belirlenerek profesyonel bir yapıların oluşturulması	Hizmet Alımı	KOBİ'lerin yönetim ve işletme danışmanlığı hususlarındaki ihtiyaç analizlerinin ve ihtiyaçlarının önceliklendirilmesi gerçekleştirilerek yol haritasının çıkarılması